

RAPORT Z DZIAŁAŃ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W ZAKRESIE ZDROWIA PUBLICZNEGO ZA 2025 R.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Proszowicach

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	5
2. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ	6
2.1 CHOROBY ZAKAŻNE	7
2.1.1 CHOROBY ZAKAŻNE PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ	9
2.1.2 CHOROBY ZAKAŻNE, KTÓRYM ZAPOBIEGA SIĘ POPRZEZ SZCZEPNIENIA	10
2.1.3 OSTRE INFEKCJE DRÓG ODDECHOWYCH, W TYM GRYPA I INFEKCJE GRYPOPODOBNE ORAZ COVID-19	13
2.1.4 CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ WEKTORY I INNE CHOROBY ODZWIERZĘCE	16
2.1.5 GRUŹLICA	17
2.2 NADZÓR NAD SZCZEPNIENIAMI OCHRONNYMI	19
2.3 NADZÓR SANITARNY NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI	31
3. NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYMI	33
3.1 OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	34
3.2 OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	36
3.3 WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI	37
3.4 OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ	39
4. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY	40
4.1 WODA PITNA	41
4.2 ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ	42
4.3 PRZEKROCZENIA WSKAŹNIKÓW MIKROBIOLOGICZNYCH I PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNY	43
4.4 BADANIE CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	44
4.5 SZKOLENIE „POBIERANIE PRÓBEK WODY DO BADAŃ LABORATORYJNYCH – WODA PRZEZNACZONA DO SPOŻYCIA”	45
5. NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	46
5.1 GRUPY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	47
5.2 STAN SANITARNY OBIEKTÓW	48
5.3 KRYTA PŁYWALNIA - BASEN	48
6. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	50
6.1 WARUNKI ŚRODOWISKA PRACY	51
6.2 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRACY	52
6.3 CHOROBY ZAWODOWE	53
6.4 ŚRODKI ZASTĘPCZE	54
6.5 NADZÓR NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI I PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI	55

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

7. NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY	56
7 8. WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH.....	58
8.1 STAN SANITARNO-TECHNICZNY OBIEKTÓW.....	58
9. ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA.....	61

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Szanowni Państwo,

Przekazuję w Państwa ręce kolejne opracowanie dotyczące działań realizowanych w 2025 roku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Proszowicach na rzecz ochrony zdrowia publicznego na obszarze powiatu proszowickiego.

Przedstawiamy w nim obszar naszej aktywności, obejmujący m.in. nadzór nad placówkami prowadzącymi działalność w zakresie żywienia i produkcji żywności, oświaty, higieny komunalnej oraz higieny pracy. Sprawujemy również kontrolę nad podmiotami leczniczymi, dystrybucją szczepionek oraz poziomem zaszczepienia dzieci i młodzieży, a także nad jakością wody przeznaczonej do spożycia. Ponadto realizujemy zadania związane z zapobiegawczym nadzorem sanitarnym, działalnością oświatowo-zdrowotną oraz promocją zdrowia.

Ustawowe obowiązki Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonywane są przez komórki merytoryczne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach, w szczególności przez: Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia oraz Oddział Nadzoru Sanitarnego pod który podlegają:

- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Nadzoru Epidemiologii
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Nadzoru Higieny Żywności i Żywienia
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Nadzoru Higieny Komunalnej
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Nadzoru Higieny Pracy
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży

Podejmowane kontrole, działania profilaktyczne, edukacyjne oraz interwencyjne umożliwiają ograniczanie zagrożeń dla zdrowia publicznego oraz podnoszenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa. Uzyskane wyniki wskazują na konieczność dalszego prowadzenia systematycznego nadzoru oraz podejmowania działań ukierunkowanych na zapobieganie zagrożeniom zdrowotnym. Kontynuacja współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami publicznymi oraz podmiotami gospodarczymi pozostaje istotnym elementem skutecznej realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia publicznego oraz poprawy stanu sanitarnego.

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego powiatu proszowickiego przygotowywany jest od 2014 roku a kolejne opracowania publikowane są na stronie <https://www.gov.pl/web/psse-proszowice>.

Zachęcam Państwa również do obserwowania naszych mediów społecznościowych <https://www.facebook.com/PSSEProszowice/> gdzie zamieszczamy aktualne informacje z zakresu szeroko pojętego zdrowia publicznego.

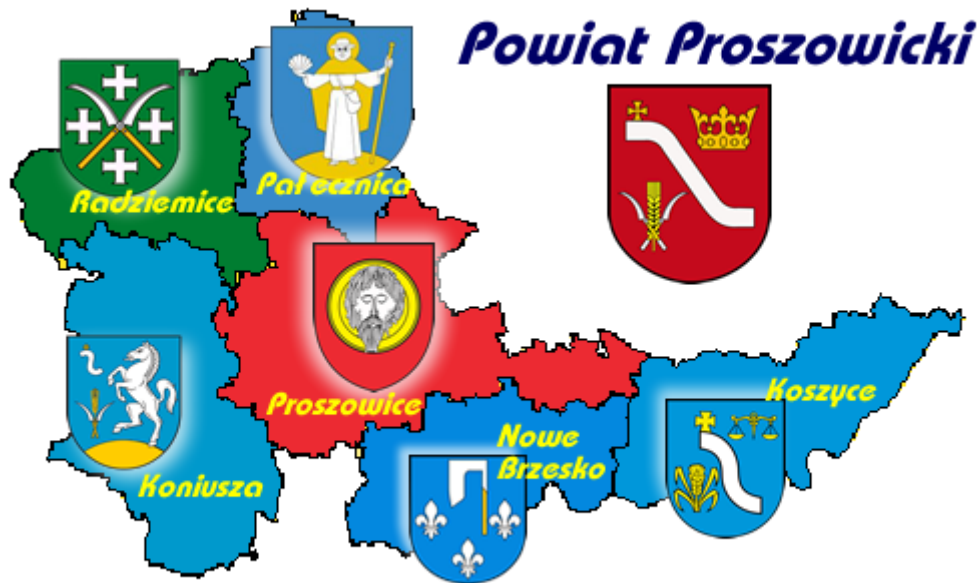
Gorąco namawiam Państwa do lektury.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Proszowicach

mgr inż. Katarzyna Bandola

ROZDZIAŁ 1

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat proszowski zajmuje powierzchnię 414,6 km² i jest terenem typowo rolniczym. Tworzy go 6 gmin, w tym 3 gminy miejsko – wiejskie:

- gmina i miasto Proszowice – pow. 100 km²
- gmina i miasto Nowe Brzesko – pow. 54 km²
- gmina i miasto Koszyce – pow. 66 km²
- gmina Koniusza – pow. 88 km²
- gmina Radziemice – pow. 58 km²
- gmina Pałecznica – pow. 48 km²

Powiat proszowski

Liczba mieszkańców powiatu wg Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na dzień 30.06.2025 r., wynosi 41 841

ROZDZIAŁ 2

2. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ

- **Choroby zakaźne**
- **Nadzór nad szczepieniami ochronnymi**
- **Nadzór sanitarny nad podmiotami leczniczymi**

2.1 CHOROBY ZAKAŻNE

Rejestracja zakażeń/zachorowań na choroby zakaźne w powiecie proszowickim odbywała się na podstawie zgłoszeń przekazywanych do Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez lekarzy i diagnostów laboratoryjnych w oparciu o obowiązujące przepisy prawne - Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2025 poz. 1675 z późn. zm.) oraz dochodzenia epidemiologiczne. Powyższe zgłoszenia zostały zweryfikowane i zakwalifikowane na podstawie obowiązujących w Polsce kryteriów definicji przypadków chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy (NIZP PZH – PIB). Powyższe dane przekazywane były w dwutygodniowych sprawozdaniach MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach. Ponadto, dane zawarte w niniejszej części opracowania pochodzą również z rocznego sprawozdania MZ-57 o zachorowaniach na wybrane choroby zakaźne według płci, wieku, miejsca zamieszkania oraz ich sezonowości oraz systemu teleinformatycznego EpiBaza. Dane te były na bieżąco rejestrowane, analizowane i przekazywane do Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Krakowie w postaci sprawozdań MZ-56, MZ-57 oraz MZ-58. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny - Państwowy Instytut Badawczy (NIZP PZH-PIB) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Szczegółowe dane dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie proszowickim przedstawiają tabele i opisy zawarte w niniejszym opracowaniu.

Do wyliczenia współczynników zapadalności przyjęto liczbę ludności w powiecie proszowickim podawaną przez GUS na dzień **30.06.2025 roku, wynoszącą 41 841 osób oraz w województwie małopolskim 3 427 656 osób.**

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie proszowickim w latach 2021-2025 wraz z wyliczeniem zapadalności dla powiatu proszowickiego i Małopolski na rok 2025 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 1 Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie proszowickim w latach 2021-2025

Wybrane choroby zakaźne w powiecie proszowickim jednostki chorobowe	Liczba zachorowań				
	2021	2022	2023	2024	2025
wirusowe zapalenie wątroby typu B (ostre i przewlekłe)	0	0	0	0	0
wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	0	0	2
zakażenia HCV	0	0	0	0	0
salmonelozы	9	4	18	11	10
lamblioza	0	1	0	1	0
wirusowe zakażenia jelitowe ogółem:	22	61	37	75	65
w tym: rotawirusowe	4	30	16	32	30
norowirusowe	14	8	15	37	33
inne i nieokreślone	4	23	6	6	2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	22	61	37	75	65
biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	29	34	52	77	88
biegunki u dzieci do 2 lat ogółem	22	46	29	66	70
w tym: bakteryjne	0	0	0	0	0

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

wirusowe o etiologii nieokreślonej	10 12	34 12	9 20	41 25	40 30
krztusiec	0	0	2	18	3
odra	0	0	0	0	0
świnka	0	0	1	2	3
różyczka	0	0	0	0	0
tężec	0	0	0	0	0
ostre porażenia wiotkie	0	0	0	0	0
ospa wietrzna	91	133	483	242	86
infekcje grypopodobne i grypa	15 861	23 753	13 393	437*	796*
zapalenia opon mózgowo- rdzeniowych wirusowe	0	0	0	0	0
zapalenia mózgu wirusowe i nieokreślone	0	0	0	0	0
w tym: zapalenie mózgu odkleszczowe	0	0	0	0	0
inwazyjna choroba meningokokowa ogółem	0	0	0	0	0
w tym: - zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	0	0	0	0	0
posocznica	0	0	0	0	0
inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> ogółem	0	1	3	3	1
w tym:	0	1	1	1	0
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu	0	1	2	2	1
- posocznica					
inne bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	0	0	0	0	0
zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone	0	0	1	1	0
płonica	1	8	41	44	63
róża	14	7	15	22	24
borelioza	4	29	14	16	34
gruźlica	0	9	6	5	12
kiła	0	1	0	2	0
rzeżączka	0	0	0	0	0
pokąsania przez zwierzęta	3	26	39	34	46
styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	2	12	23	20	24
Covid-19	2404	1898	288	452	390
RSV	-	-	0	56	159
choroba Creutzfeldta-Jacoba	0	1	0	0	0
mpox	0	1	0	0	0

Tabela 2 Wyliczenie zapadalności na choroby zakaźne dla powiatu proszowickiego i Małopolski na rok 2025

Liczba zachorowań oraz zapadalność (na 100 tys. mieszkańców) jednostki chorobowe	Województwo małopolskie		Powiat proszowicki	
	liczba zachorowań	zapadalność na 100 000	liczba zachorowań	zapadalność na 100 000
Ospa wietrzna	11594	338,25	86	205,54
Różyczka	15	0,44	0	0
Płonica	2546	74,28	63	150,57
Borelioza	7713	225	34	81,26
Narażenie na wściekliznę**	1499	43,73	24	57,36
Salmonelozy	865	25,24	10	23,9
WZW A	63	1,84	2	4,78
Róża	152	4,43	24	57,36
Nagminne zapalenie przyusznic - świnka	98	2,86	3	7,17
Krztusiec	1009	29,44	3	7,17
Grypa***	633	18,47	9	21,51

* test combo

** pokąsania, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

*** potwierdzone badaniem laboratoryjnym

2.1.1 CHOROBY ZAKAŹNE PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

BAKTERYJNE I WIRUSOWE ZATRUCIA I ZAKAŻENIA POKARMOWE I JELITOW

Zakażenia i choroby przenoszone drogą pokarmową będące pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowią bardzo szeroką grupę stanów chorobowych występujących w społeczeństwie, powodowanych przez różnego rodzaju patogeny – bakterie, wirusy, pasożyty. Czynnikiem wiążącym ww. są przede wszystkim wrota zakażenia, przez które dochodzi do zakażenia organizmu, jakim jest przewód pokarmowy. Głównymi czynnikami ryzyka wystąpienia ww. zakażeń w populacji mogą być: spożywanie zanieczyszczonej wody bądź pokarmu, niewłaściwa higiena przy sporządzaniu posiłków (np. wtórne zakażenia poprzez skażone sprzęty kuchenne, niewłaściwa obróbka termiczna pokarmu), czy też kontakt z zakażonym człowiekiem.

Zgłoszono 65 przypadków wirusowego zakażenia jelitowego - w tym 30 o etiologii rotawirusowej. W roku sprawozdawczym zgłoszono 25 zespołów biegunkowych u dzieci do lat 2. W minionym roku odnotowano 10 przypadków salmoneloz (w tym 6 hospitalizacji). Najwięcej zachorowań (3) zarejestrowano w przedziale wiekowym od 30 - 34 lat.

OGNISKA CHORÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ POKARMOWĄ

W 2025 roku na terenie powiatu proszowickiego odnotowano 8 przypadków bakteryjnych zatruc pokarmowych (A09). Wymienione 8 zachorowań stwierdzono w 4 ogniskach (po 2 osoby w 1 ognisku), czynnik etiologiczny ognisk nie został ustalony. Ponadto odnotowano 5 przypadków zatruc pokarmowych (A02.0). Wymienione 5 zachorowań stwierdzono w 2 ogniskach (po 3 osoby w 1 ognisku oraz 2 osoby w 1 ognisku).

2.1.2 CHOROBY ZAKAŹNE, KTÓRYM ZAPOBIEGA SIĘ POPRZECZ SZCZEPIENIA

KRZTUSIEC

szczeniainfo

SZCZEPIENIE przeciw KRZTUŚCOWI
potrzebne w każdym wieku

DTP/DTaP dla dzieci	Tdap dla nastolatków	Tdap dla kobiet w ciąży	Tdap dla dorosłych
2, 3-4, 5-6 miesiąc* 16-18 miesiąc* 6 lat*	14 lat* 19 lat**	27-36 tydz. ciąży***	1 dawka co 10 lat**

* szczepienie obowiązkowe (bezpłatne)
**szczepienie zalecane (odpłatne)
***szczepienia zalecane (bezpłatne)

15/10/2024

Ministerstwo Zdrowia NPZ

Zadanie realizowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2023, finansowane przez Ministra Zdrowia.

Krztusiec to ostra choroba zakaźna wywołana przez pałeczkę krztuśca. Zakaźność jest wysoka, a ryzyko zachorowania zależy od bliskości i częstości kontaktu z chorym. Nasilenie objawów krztuśca zależy od wieku chorego i stanu uodpornienia. Najbardziej typowe a jednocześnie niebezpieczne objawy krztuśca występują u nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci, a najmniej typowe, łagodne u młodzieży i osób dorosłych. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową. Po dostaniu się do organizmu, bakterie wnikają do tkanek, gdzie namnażają się produkując toksynę krztuścową. W pierwszych tygodniach objawy choroby są podobne do

przeziębienia, tj. suchy kaszel, katar, stany podgorączkowe, zapalenie gardła. Następnie pojawiają się typowe i przedłużające się napady uciążliwego długotrwałego kaszlu, który często kończy się głośnym wdechem (zwanym pianiem), wymiotami lub bezdechem. Sam kaszel o różnym nasileniu może utrzymywać się wiele tygodni. Krztusiec u niemowląt i noworodków związany jest z ryzykiem wystąpienia powikłań, tj. zapaleniem płuc, bezdechem, drgawkami, encefalopatią. Powikłania u nastolatków i dorosłych, tj. nietrzymanie moczu, złamania żeber, zapalenia płuc, drgawki występują rzadziej. Przed wprowadzeniem masowych szczepień w 1960 roku, krztusiec był częstą przyczyną zgonów u dzieci poniżej 1 roku życia. W kolejnych latach liczba zachorowań zmniejszyła się ponad 100-krotnie. Od połowy lat 90-tych, także w krajach stosujących masowe szczepienia, obserwuje się wzrost zachorowań na tę chorobę, szczególnie u starszych dzieci oraz dorosłych. Obecnie w Polsce każdego roku rejestruje się około 2 000 – 4 000 zachorowań na krztusiec. W roku 2025 na terenie powiatu proszowickiego odnotowano 3 przypadki zachorowań na krztusiec (w tym 1 hospitalizacja). Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciw krztuścowi wykonuje się u dzieci w 1-2 r.ż. (szczepienia podstawowe) a w 6 i 14 r.ż. podaje się dawki przypominające. Dawkę przypominającą w 6 r. ż. wprowadzono do Programu Szczepień Ochronnych w 2004 roku, a dawkę przypominającą w 14 r.ż. wprowadzono od 2016 r. **Zaleca się, aby w 19 r.ż. przyjąć dawkę przypominającą i kontynuować tę profilaktykę co 10 lat.** W 2025 r. w związku ze wzrostem liczby zachorowań, celem ochrony noworodków i niemowląt wprowadzono możliwość bezpłatnego skorzystania z immunizacji kobiet będących w 27-36 tyg. ciąży.

ODRA

Wirus odry jest jednym z najbardziej zaraźliwych oraz najłatwiej przenoszonych się wirusów jakie znamy. Nie należy go lekceważyć, ponieważ powikłania związane z chorobą mogą być bardzo groźne. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową oraz przez bezpośrednią styczność z wydzieliną z jamy nosowo-gardłowej chorej osoby. Objawy występują po 10-12 dniach od zakażenia. Na 2-4 dni przed pojawieniem się charakterystycznej wysypki występuje gorączka, złe samopoczucie, zapalenie spojówek, katar, kaszel. Wraz z rozwojem choroby temperatura wzrasta do 39-41°C. W jamie ustnej pojawiają się białe wykwity otoczone czerwoną linią (plamki Koplika), a następnie czerwona wysypka stopniowo zlewa się w plamy i obejmuje całą głowę i ciało. Około 30% zachorowań przebiega z powikłaniami szczególnie wśród dzieci do 5 roku życia i dorosłych w wieku powyżej 20 lat. Najczęstsze

powikłania to zapalenie ucha środkowego, które prowadzi do utraty słuchu, biegunka, zapalenie płuc, ostre zapalenie mózgu prowadzące do obrzęku mózgu, zaburzenia wzroku prowadzące do ślepoty, rzadkie ciężkie uszkodzenia mózgu znane jako podostre stwardniające zapalenie mózgu (SSPE), którego objawy pojawiają się kilka lat po chorobie. Odra jest najbardziej niebezpieczna dla dzieci do 5 lat oraz osób z zaburzeniami układu odporności. Co czwarta chora osoba wymaga hospitalizacji. Jedna osoba na 1000 chorych umiera w przebiegu choroby. Odra to choroba, która miała już nie powrócić, a jednak na całym świecie, zwłaszcza w krajach rozwijających się, nadal odnotowuje się częste zachorowania wśród małych dzieci, a nawet przypadki śmierci, przede wszystkim z powodu powikłań w postaci zapalenia płuc. Szacuje się, że chora osoba zakaża średnio 18 kolejnych. Należy pamiętać, że wirus łatwo szerzy się wśród niezaszczepionych osób, dlatego wprowadzenie w 1975 r. szczepień przeciwko odrze, spowodowało znaczny spadek zachorowań na tę chorobę. Zgodnie z programem eliminacji odry realizowanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), należy dbać o wysoki poziom zaszczepienia przeciwko odrze oraz wykonywać badania w kierunku obecności przeciwciał przeciwodrowych w klasie IgM z częstością określoną na 1 na 100 000 mieszkańców celem potwierdzenia prawidłowego rozpoznania choroby. Dla województwa małopolskiego oznacza to zbadanie serologiczne 34 przypadków podejrzeń odry rocznie, z czego nie więcej niż 10% (3 zachorowania) powinny stanowić przypadki potwierdzone serologicznie. Szczepienia dają 98-99% gwarancji na uodpornienie się organizmu przeciwko wirusom odry. W 2025 r. w powiecie proszowickim nie odnotowano przypadków zachorowania na odrę. W europejskim regionie WHO obserwuje się dramatyczny wzrost zachorowań na odrę, najwyższy od ponad 25 lat, z ponad 127 tys. przypadków zgłoszonych w 2024 roku (ponad dwukrotny wzrost względem 2023). Wirus najmocniej uderza w osoby niezaszczepione, a ponad 40% chorych to dzieci poniżej 5. roku życia, z wysokim wskaźnikiem hospitalizacji.

NAGMINNE ZAPALENIE PRZYUSZNIC - ŚWINKA

Świnka, znana jako nagminne zapalenie przyusznicy, to wirusowa choroba zakaźna, która przede wszystkim dotyka dzieci. Infekcja przenosi się drogą kropelkową np. podczas kaszlu, kichania, rozmowy lub poprzez bezpośredni kontakt ze śliną chorego, np. poprzez wspólne używanie sztućców, kubków czy pocałunki. Objawy występują zwykle po 17-18 dniach od infekcji. Pojawia się gorączka, złe samopoczucie, bóle głowy, mięśni i stawów, obrzęk i bolesność jednej lub obydwu ślinianek przyusznych. W wyniku obrzęku może wystąpić utrata apetytu, trudności w połykaniu oraz uczucie

suchości w jamie ustnej. Poważniejsze powikłania występują częściej u chłopców niż u dziewczynek. Są to zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie jąder prowadzące czasami do bezpłodności, zapalenie trzustki, rzadziej zapalenie stawów, mięśnia sercowego lub nerwu słuchowego, które prowadzi do trwałej głuchoty. W 2025 w powiecie proszowickim odnotowano 3 zachorowania na świnkę. Chorzy byli w grupie wiekowej 3 lat i w przedziale wiekowym 45-49 lat. Przypadki tej choroby są rejestrowane jako przypadki możliwe, czyli rozpoznane na podstawie obrazu klinicznego, bez potwierdzenia laboratoryjnego. Utrzymujący się od kilkunastu lat niski poziom zachorowań jest związany najprawdopodobniej z wprowadzeniem od 2004 roku do Programu Szczepień Ochronnych obowiązkowych szczepień przeciw odrze, śwince, różyczce. Dzięki powszechnym szczepieniom liczba przypadków zachorowań na świnkę w Polsce znacząco spadła, a powikłania związane z tą chorobą stały się niezwykle rzadkie.

RÓŻYCZKA

Różyczka jest wirusową chorobą zakaźną, która może się przenosić tylko między ludźmi. Infekcja przenosi się drogą kropelkową. Różyczka u dzieci najczęściej przebiega łagodnie lub bezobjawowo. Na cięższy przebieg narażeni są głównie dorośli. Objawy występują zwykle po 14 - 21 dniach od infekcji. Pojawia się zaczerwienienie gardła, kaszel, katar, podwyższona temperatura oraz wysypka utrzymująca się do 3 dni. Obserwuje się silne powiększenie węzłów chłonnych za uszami i na potylicy. Poważnymi powikłaniami różyczki są zapalenie spojówek, małopłytkowość i zapalenie mózgu - występujące bardzo rzadko. Różyczka stanowi poważne zagrożenie dla ciężarnych prowadząc do ciężkich uszkodzeń płodu. Ryzyko rozwoju wad wrodzonych zależy od okresu ciąży i jest najwyższe w pierwszym trymestrze ciąży. Typowo dochodzi do poronienia lub urodzenia dziecka z wadami słuchu, wzroku, serca, problemami z rozwojem mowy, upośledzeniem umysłowym, deformacjami i ubytkami kości. Zachorowania były powszechne przed zastosowaniem szczepień. W 2025 r. w powiecie proszowickim nie stwierdzono zachorowań na różyczkę.

OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez wirus ospy wietrznej i półpaśca. Jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych. Najczęstszym źródłem zakażenia jest bezpośredni kontakt z chorym lub droga kropelkowa. Zakażenie szerzy się także przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzielinami z dróg oddechowych chorej osoby. Do głównych objawów choroby należą: swędząca wysypka grudkowo-pęcherzykowa na tułowie, twarzy, owłosionej skórze głowy, kończynach, błonach śluzowych, gorączka, złe samopoczucie, bóle głowy i mięśni, powiększenie węzłów chłonnych. W większości przypadków ospa wietrzna przebiega łagodnie, jednak u 2-6% chorych mogą wystąpić groźne powikłania. Do najczęstszych powikłań należą zakażenia bakteryjne skóry, które mogą powodować powstanie szpecących blizn, objawy neurologiczne (zapalenie mózdzku, mózgu czy opon mózgowo-rdzeniowych) oraz ostra małopłytkowość. Okres zakaźności trwa 1-2 dni przed i do 6 dni po pojawieniu się wysypki, praktycznie do przyschnięcia wszystkich pęcherzyków. Po przechorowaniu ospy wietrznej wirus pozostaje w organizmie w postaci utajonej. W sytuacji spadku odporności dochodzi do rozwoju półpaśca. W 2025 r.

w powiecie proszowickim potwierdzono 86 zachorowania na ospę wietrzną w tym 4 osoby były hospitalizowane. Zachorowalność na tę chorobę kształtowała się na niższym poziomie w stosunku do 2024 roku, w którym to odnotowano na naszym terenie 242 zachorowania. W 2025 roku w powiecie proszowickim zachorowało 50 mężczyzn i 36 kobiet. Najwięcej zachorowań wystąpiło wśród dzieci w przedziale wiekowym 10-14 lat (14 dzieci). Najstarsza osoba jaką zachorowała mieściła się w przedziale wieku 65-74 lat. Na 86 przypadków zachorowań 74 dotyczyło osób nieszczepionych, natomiast u 12 osób brak było danych o szczepieniu. Przeciwko ospie wietrznej nie prowadzi się obowiązkowych szczepień ochronnych, a tzw. epidemie wyrównawcze zdarzają się co kilka lat. W Programie Szczepień Ochronnych na 2025 r. bezpłatne szczepienia przeciw ospie wietrznej przewidziane były dla dzieci uczęszczających do żłobków lub klubów dziecięcych, dzieci z obniżoną odpornością oraz z wysokim ryzykiem ciężkiego przebiegu choroby jak i również dla dzieci przebywających w domach dziecka, rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych

BŁONICA

BŁONICA

OBJAWY:

- ✓ Ból gardła
- ✓ Osłabienie i wysoka gorączka
- ✓ Szarobiałe naloty w gardle
- ✓ Obrzęk szyi (tzw. „szyja Nerona”)

PRZYCZYNY:

- ✓ Infekcja bakterią *Corynebacterium diphtheriae*
- ✓ Kontakt z zarażonymi wydzielinami dróg oddechowych

DIAGNOSTYKA:

- ✓ Badanie gardła
- ✓ Wymaz z gardła na obecność bakterii

LECZENIE:

- ✓ Podanie antytoksyny błoniczej (antytoksyna)
- ✓ Antybiotykoterapia (erytromycyna, penicylina)
- ✓ Leczenie w szpitalu i izolacja chorego

Błonica - określana też jako dyfteryt, krup lub dławiec, jest ostrą i ciężką chorobą zakaźną, wywoływaną przez bakterie zwane maczugowcami błonicy. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z osobą chorą, nosicielem lub ozdrowieńcem. Objawy pojawiają się początkowo w miejscu kolonizacji bakterii, czyli w gardle, na migdałkach podniebiennych, w krtani, rzadziej w nosie, na spojówkach i błonach śluzowych narządów płciowych. W miejscach wniknięcia do organizmu bakterie wywołują martwicę tkanek, tzw. pseudobłony rzekome mające postać szarych, półprzezroczystych lub czarnych nalotów, krwawiących przy próbie oderwania. Razem z powiększającymi się sztywnymi węzłami chłonnyymi i obrzękiem szyi mogą prowadzić do zwężenia światła gardła i krtani oraz zgonu w wyniku niewydolności oddechowej lub zatrzymania krążenia. Maczugowce błonicy wydzielają silną toksynę błoniczą, która

rozprzestrzeniając się w organizmie, może prowadzić do zaburzeń w funkcjonowaniu wielu narządów wewnętrznych: nerek, nadnerczy, serca, wątroby i ośrodkowego układu nerwowego. Mogą również wystąpić powikłania neurologiczne, takie jak porażenie podniebienia i tylnej ściany gardła, porażenie mięśni odpowiedzialnych za ruchy gałek ocznych, porażenia kończyn i mięśni twarzy. W roku 2025 w powiecie proszowickim nie stwierdzono przypadków zachorowań na błonicę. Warto nadmienić, iż w marcu 2025 roku we Wrocławiu potwierdzono przypadek błonicy u sześciolatniego, niezaszczepionego dziecka, które wróciło z podróży zagranicznej (Afryka). Dziecko trafiło do szpitala w stanie ciężkim. Był to pierwszy tak poważny przypadek tej choroby w Polsce od lat, co wywołało dochodzenie epidemiologiczne.

POLIOMYELITIS

szczerpienia info

Co zawdzięczamy szczepieniom ochronnym?

Świat bez poliomyelitis

Liczba zachorowań wywołanych dzikim wirusem polio

1988 r. - 350 000 przypadków

2024 r. - 88 przypadków

↓ Spadek o 99,9%

Ministerstwo Zdrowia, NPZ, WHO

Adres: ul. Zamkowa 21, 00-900 Warszawa, tel. 22 646 11 11, 22 646 11 12, 22 646 11 13, 22 646 11 14, 22 646 11 15, 22 646 11 16, 22 646 11 17, 22 646 11 18, 22 646 11 19, 22 646 11 20, 22 646 11 21, 22 646 11 22, 22 646 11 23, 22 646 11 24, 22 646 11 25, 22 646 11 26, 22 646 11 27, 22 646 11 28, 22 646 11 29, 22 646 11 30, 22 646 11 31, 22 646 11 32, 22 646 11 33, 22 646 11 34, 22 646 11 35, 22 646 11 36, 22 646 11 37, 22 646 11 38, 22 646 11 39, 22 646 11 40, 22 646 11 41, 22 646 11 42, 22 646 11 43, 22 646 11 44, 22 646 11 45, 22 646 11 46, 22 646 11 47, 22 646 11 48, 22 646 11 49, 22 646 11 50, 22 646 11 51, 22 646 11 52, 22 646 11 53, 22 646 11 54, 22 646 11 55, 22 646 11 56, 22 646 11 57, 22 646 11 58, 22 646 11 59, 22 646 11 60, 22 646 11 61, 22 646 11 62, 22 646 11 63, 22 646 11 64, 22 646 11 65, 22 646 11 66, 22 646 11 67, 22 646 11 68, 22 646 11 69, 22 646 11 70, 22 646 11 71, 22 646 11 72, 22 646 11 73, 22 646 11 74, 22 646 11 75, 22 646 11 76, 22 646 11 77, 22 646 11 78, 22 646 11 79, 22 646 11 80, 22 646 11 81, 22 646 11 82, 22 646 11 83, 22 646 11 84, 22 646 11 85, 22 646 11 86, 22 646 11 87, 22 646 11 88, 22 646 11 89, 22 646 11 90, 22 646 11 91, 22 646 11 92, 22 646 11 93, 22 646 11 94, 22 646 11 95, 22 646 11 96, 22 646 11 97, 22 646 11 98, 22 646 11 99, 22 646 11 00

Poliomyelitis - (nagminne porażenie dziecięce lub choroba Heinego-Medina) to ostra choroba zakaźna wywoływana przez poliovirusy. Istnieją 3 typy poliovirusów, które nieznacznie różnią się zakaźnością i nasileniem objawów. Jest to choroba „brudnych rąk” – zakażenia szerzą się głównie poprzez bezpośredni kontakt z zakażonym człowiekiem, kontakt ze skażonymi przedmiotami, spożywanie skażonych pokarmów, w wyniku nieprzestrzegania zasad higieny. Możliwe jest też przeniesienie zakażenia drogą kropelkową. Jeżeli poliovirusy dostaną się do ośrodkowego układu nerwowego, mogą wywoływać uszkodzenie nerwów, co może prowadzić do niedowładu lub porażenia mięśni. Chorują głównie dzieci do 5 roku życia. Objawy występują zwykle po 7-14 dniach od infekcji. Chorzy wydalają wirusy z kałem nawet do 6 tygodni. Okres największej zakaźności występuje od kilku dni przed pojawieniem się pierwszych objawów choroby do 3-4

tygodni po ich wystąpieniu. Do głównych objawów należą: bóle głowy, poczucie ogólnego rozbicia, niezbyt żołądkowo-jelitowy, uczucie sztywności karku i pleców, podwyższona temperatura. U 1 na 200 zakażonych występują nieodwracalne porażenia. Wśród 5-10 % osób z porażeniami dochodzi do porażenia mięśni oddechowych i zgonu. W roku 2025 w powiecie proszowickim nie stwierdzono przypadków zachorowań na poliomyelitis. W związku z programem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczącym eradykacji poliomyelitis, nadzorowi epidemiologicznemu podlegają zachorowania z objawami ostrych porażań wiotkich (OPW) u dzieci do lat 15. WHO wprowadziła zgłaszanie ostrych porażań wiotkich jako wskaźnik czułości nadzoru nastawionego na wyszukiwanie przypadków poliomyelitis w okresie działań zmierzających do eradykacji tej choroby. W Polsce w trakcie 2016 roku zaprzestano szczepień szczepionką żywą OPV. Od 1 kwietnia 2016 roku szczepienia przeciwko poliomyelitis wykonywane są wyłącznie z użyciem szczepionki inaktywowanej IPV poliwalentnej (1,2,3 typ wirusa). Światowy Dzień Walki z Polio obchodzony jest 24 października. Pracownicy nadzoru epidemiologii PSSE w Proszowicach, prowadzą czynny monitoring w zakresie OPW. W 2025 r. na terenie powiatu proszowickiego nie stwierdzono ostrych porażań wiotkich.

2.1.3 OSTRE INFEKCJE DRÓG ODDECHOWYCH, W TYM GRYPY I INFEKCJE GRYPopodobNE ORAZ COVID-19

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną, wywoływaną przez wirusy grypy. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową lub przez kontakt ze skażoną powierzchnią. Okres inkubacji wynosi 1-4 dni. Wirusy grypy atakują komórki nabłonka dróg oddechowych, w których się namnażają. W konsekwencji powodują ich zniszczenie, co z kolei ułatwia rozwój infekcji bakteryjnych. Objawy grypy są podobne do wielu innych ostrych chorób infekcyjnych. Występuje kaszel, ból gardła, katar oraz nagła, wysoka gorączka powyżej 38°C, dreszcze, bóle mięśniowo-stawowe, bóle głowy, ból w klatce piersiowej, złe samopoczucie, brak łaknienia, nudności i wymioty. Choroba trwa, o ile nie dojdzie do powikłań, około 7 dni. Kaszel i złe samopoczucie mogą utrzymywać się ponad 2 tygodnie. Powodem ciężkiego przebiegu grypy są powikłania pogrypowe, m.in. zapalenie płuc i oskrzeli, zapalenie ucha środkowego, zapalenie mięśnia sercowego i osierdzia, zaostrzenie istniejących chorób przewlekłych, powikłania neurologiczne. Większość przypadków grypy diagnozowana jest tylko na podstawie

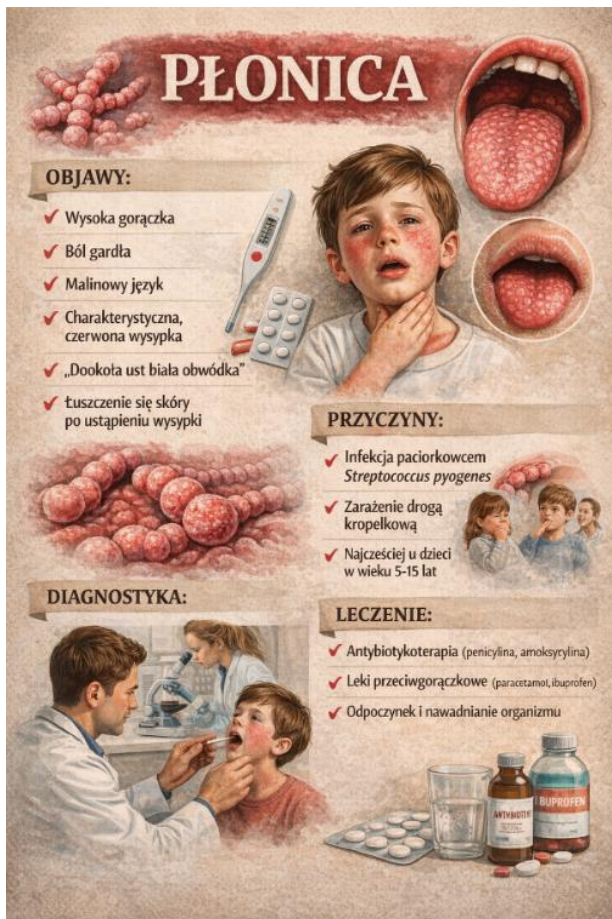
objawów klinicznych, co powoduje ich stosunkowo niską wiarygodność etiologiczną. Niezbędna jest diagnostyka wirusologiczna dla potwierdzenia rozpoznania. W 2025 roku w powiecie proszowickim odnotowano 796 (w tym 55 hospitalizacji) przypadków infekcji grypopodobnych, 9 zachorowań potwierdzonych badaniem laboratoryjnym potwierdzonych. Dane pozyskano na podstawie przekazanych przez podmioty lecznicze zgłoszeń ZLK-1. Szczepienia przeciwko grypie są zalecane dzieciom od 6 m.ż. do ukończenia 18 r.ż., osobom w wieku powyżej 55 r.ż., osobom mającym bliski kontakt zawodowy lub rodzinny z dziećmi oraz osobami w wieku podeszłym, uczniom i studentom szkół i uczelni prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych, pracownikom ochrony zdrowia, szkół, handlu, transportu, funkcjonariuszom publicznym (policja, wojsko, straż pożarna), pensjonariuszom placówek zapewniających opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Należy podkreślić, iż od 2021 roku na terenie powiatu proszowickiego realizowany jest program nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą SENTINEL, do którego przystąpiło Rodzinne Centrum Zdrowia w Proszowicach. Celem programu SENTINEL jest nadzór nad grypą i innymi wirusami oddechowymi, pozyskiwanie danych na temat ich aktywności na danym terenie, w danej populacji oraz określenie typów i podtypów wirusów odpowiedzialnych za zachorowania. Badania uzyskanych od pacjentów prób umożliwią

wcześniejsze wykrycie szczepów o potencjale pandemicznym oraz stanowią podstawę do określenia składu szczepionki na kolejny sezon epidemiczny.

Tabela 3 Porównanie objawów przeziębienia i grypy

OBJAWY	PRZEZIĘBIENIE	GRYPA
gorączka	rzadko	wysoka, powyżej 30°C
ból głowy	rzadko	często, silne
bóle mięśni	rzadko, słabe	często, silne
osłabienie	niezbyt duże	silne, może trwać 2-3 tyg.
nieżyt nosa	często, z częstym kichaniem	nie u wszystkich chorych
kaszel, ból w klatce piersiowej	łagodny, czasem intensywny	łagodny
ból gardła	często	Czasami
niezdolność do pracy	często	Zawsze

PŁONICA (SZKARLATYNA)

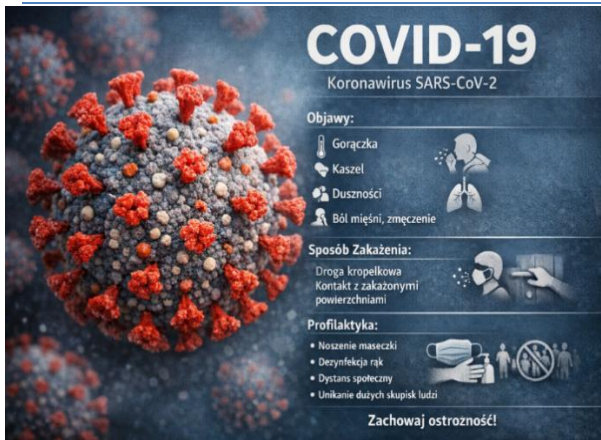

Szkarlatyna to choroba zakaźna, wywołwana przez bakterie. Infekcję wywołują szczepy paciorkowców *Streptococcus pyogenes*, które produkują egzotoksyny. Bakterie wywołujące szkarlatynę, są jednocześnie przyczyną anginy. Należy mieć jednak na względzie, że są różne szczepy paciorkowców, które są źródłem infekcji. Nie wszystkie mają zdolność wytwarzania egzotoksyn. U części pacjentów, angina paciorkowcowa może przekształcić się w szkarlatynę. Jest to możliwe tylko wtedy, gdy szczep bakterii, odpowiadających za rozwój anginy wytwarza toksynę, na którą pacjent nie jest odporny. Możliwy scenariusz jest również taki, że angina paciorkowcowa wywołana jest przez bakterię, która nie produkuje egzotoksyny. Wówczas nie pojawi się płonica. W drugiej dobie choroby (sporadycznie w pierwszej) pojawia się charakterystyczna wysypka. Na początku choroby można zauważyć ją w zgięciach stawów i na tułowiu. Wysypka stopniowo rozprzestrzenia się na kolejne partie ciała. Wysypka ma postać drobnych plamek lub grudek o lekko czerwonym lub różowym zabarwieniu. Blednie ona pod wpływem ucisku. Ma to istotne znaczenie diagnostyczne, które ułatwia rozróżnienie szkarlatyny od innych schorzeń, w przebiegu których pojawia się wysypka. Charakterystyczne jest również

to, że wykwitły nie występują na wewnętrznej powierzchni dłoni i podeszwach stóp. Nie ma ich również w okolicach fałdów nosowych i na brodzie. Wysypka zaczyna ustępować po 6-7 dniach. Można zaobserwować wtedy złuszczenie się skóry. Jest to kolejny objaw typowej szkarlatyny. W początkowym okresie, złuszczenie naskórka dotyczy skóry twarzy, a w kolejnych dniach również dłoni i stóp. W przebiegu szkarlatyny pojawiają się również charakterystyczne zmiany na języku. W pierwszych dniach infekcji pojawia się na nim biały nalot, który zaczyna ustępować zazwyczaj już w drugiej dobie. W kolejnej fazie, obserwuje się tzw. "malinowy język". Brodawki językowe są obrzęknięte i mocno zaczerwienione. U niektórych pacjentów można zauważyć też

wykity na podniebieniu. W 2025 w powiecie proszowickim stwierdzono 63 przypadki zachorowań na płonicę (szkarlatynę) w tym 11 hospitalizacji.

COVID-19

COVID-19 jest chorobą zakaźną o podłożu wirusowym, która atakuje drogi oddechowe. Może objawiać się podobnie jak przeziębienie, ale w cięższych przypadkach wywołuje powikłania takie jak zapalenie płuc czy niewydolność oddechową. Za rozwinięcie się choroby odpowiada koronawirus SARS-CoV-2. Ten patogen należy do rodziny koronawirusów, wśród których znajdują się również SARS-CoV czy wirus MERS-CoV. 1 lipca 2023 r. został odwołany w Polsce stan zagrożenia epidemicznego wprowadzony w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Decyzja ta miała związek z poprawą sytuacji epidemiologicznej w kraju. COVID-19

nie stanowi dziś większego zagrożenia, choć na pewno należy spodziewać się okresowo zwiększonych fal zachorowań w sezonie jesienno-zimowym. Po osiągnięciu progu odporności zbiorowskowej, COVID-19 stanie się jedną z sezonowych chorób, z którą służby sanitarne będą walczyć podobnie jak z dziesiątkami innych chorób zakaźnych. W 2025 r. w powiecie proszowickim odnotowano 390 przypadki zachorowań na COVID-19 (w tym 17 osób było hospitalizowanych).

Tabela 4 Liczba zgonów oraz podejrzeń zgonów z powodu Covid-19

Lp.	Przyczyna zgonu		Liczba zgonów oraz podejrzeń zgonów z powodu Covid-19				
	Kod ICD-10	rok	2021	2022	2023	2024	2025
1.	U07.1	COVID -19 wirus zidentyfikowany	55	24	1	1	0

2.1.4 CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ WEKTORY I INNE CHOROBY ODZWIERZĘCE

WŚCIEKLIZNA I PRZYPADKI POKĄSAŃ PRZEZ ZWIERZĘTA

Wścieklizna to wirusowa, śmiertelna choroba układu nerwowego przenoszona przez ssaki. Wirus wścieklizny przenoszony jest ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błon śluzowych człowieka. Źródłem zakażenia wścieklizną są dzikie zwierzęta drapieżne, nietoperze, szopy pracze, zwierzęta domowe, np. psy, koty, rzadziej sarny, bydło, wiewiórki, gryzonia zakażone przypadkowo wścieklizną. W pierwszej kolejności mogą wystąpić podrażnienie, ból głowy, utrata apetytu. W miejscu ukąszenia odczuwa się mrowienie. W rozwiniętym stadium choroby występują wodowstręt, światłowstręt i niekiedy napady szału. Kolejnym etapem choroby są porażenia nerwów, prowadzące do śmierci. Choroba objawia się zapaleniem mózgu i rdzenia. Jedynym środkiem zapobiegawczym jest szybkie wdrożenie szczepień przeciw wściekliznie, a w bardzo rzadkich przypadkach stosowanie surowicy odpornościowej. Decyzja o podjęciu szczepień przeciw wściekliznie jest zawsze poprzedzona wnikliwym wywiadem epidemiologicznym, w którym należy

rozważyć: rodzaj ekspozycji, gatunek zwierzęcia, które pokąsało (dzikie, domowe), okoliczności towarzyszące ekspozycji. W każdym przypadku ekspozycji należy dążyć do schwytania podejrzanego o wściekliznę zwierzęcia, w celu poddania go badaniu i obserwacji weterynaryjnej, które mogą wykluczyć konieczność szczepień. W przypadku wścieklizny zapobieganie zachorowaniom wymaga współdziałania pracowników podmiotów leczniczych, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Dzięki masowym szczepieniom zwierząt, a także szybkiemu wdrożeniu szczepień przeciw wściekliznie u osób pokąsanych przez nieznaną zwierzę na terenie powiatu proszowickiego od lat nie odnotowano zachorowania człowieka na wściekliznę.

W roku 2025 w powiecie proszowickim zarejestrowano 46 przypadków pokąsań przez zwierzęta, głównie przez psy i koty. Szczepieniom przeciw wściekliznie poddano 24 osób pokąsanych. Kwalifikacja do szczepień przeciwko wściekliznie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u osób, u których doszło do naruszenia ciągłości tkanki podczas kontaktu ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę. Szczepienia przeciwko wściekliznie wykonywane są w punkcie szczepień znajdującym się na terenie powiatu proszowickiego przy Szpitalu im. Ojca Rafała z Proszowic SP ZOZ w Proszowicach, w Poradni Chorób Zakaźnych. Światowy Dzień Wścieklizny obchodzony jest corocznie 28 września na pamiątkę urodzin Ludwika Pasteur'a.

BORELIOZA

BORELIOZA
— CHOROBA PRZENOSZONA PRZEZ KLESZCZE —

Ukąszenie kleszcza
Rumień wędrujący

Objawy:
gorączka
ból głowy i mięśni
problemy ze stawami i nerwami

Bakterie Borelia

szybkie usunięcie kleszcza

KAŻDE UKĄSZENIE KLESZCZA WYMAGA OBSERWACJI!

szybkie usunięcie kleszcza
jeśli objawy się pojawią → leczenie antybiotykami

Choroba z Lyme, znana również jako borelioza, jest następstwem dostania się do organizmu człowieka bakterii *Borrelia burgdorferi*. Jest to najczęściej rozpoznawana choroba przenoszona przez kleszcze. Zakażenie boreliozą możliwe jest tylko w wyniku pokłucia przez zakażonego kleszcza. Nie można zarazić się boreliozą od osoby, która na nią choruje. W związku z tym, iż *Borrelia* przebywa w jelicie środkowym kleszcza, zanim bakterie zdążą się przedostać z organizmu kleszcza do żywiciela poprzez gruczoły ślinowe, upływa trochę czasu. Nim bakteria dotrze do tkanek gospodarza, może minąć wiele godzin od rozpoczęcia żerowania przez kleszcza. Z tego powodu im szybciej kleszcz zostaje usunięty, tym mniejsze jest ryzyko zakażenia boreliozą. Najczęściej obserwowanym objawem choroby jest charakterystyczny rumień po ukłuciu kleszcza, zwany wędrującym, przyjmujący postać rozległego zaczerwienienia w kształcie pączka. Często rozwija się on wokół miejsca pokłucia przez kleszcza, ale może również uwidocznic się na innych częściach ciała. Ponieważ może upłynąć nawet 28 dni, zanim pojawi się charakterystyczna zmiana ostrzegawcza, ważne jest obserwowanie okolic, w które wkłuł się kleszcz.

Możliwość zapobiegania zakażeniu bakteriami *Borrelia burgdorferi* jest ograniczona do unikania kontaktu z kleszczami, przez stosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w miejscach ich występowania, stosowanie repelentów oraz kontrola całego ciała po powrocie z lasu, łąki itp. i jak najszybsze usunięcie kleszcza. W 2025 roku w powiecie proszowickim odnotowano 34 zachorowania na boreliozę.

2.1.5 GRUŻLICA

GRUŻLICA – BAKTERIA, NIE WIRUS

Droga zakażenia: kropelkowa

Objawy:
kaszel
gorączka
nocne poty
utrata masy ciała

Profilaktyka:
szczepienie BCG

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywołaną przez bakterie - prątki gruźlicy z grupy *Mycobacterium tuberculosis complex*. Zakażenie zwykle rozprzestrzenia się drogą oddechową. Sytuację epidemiologiczną gruźlicy w Polsce monitoruje Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie (IGiChP), który prowadzi Krajowy Rejestr Gruźlicy (KRG) oraz prezentuje aktualne dane dotyczące zachorowań na gruźlicę w Polsce. Gruźlica najczęściej przybiera postać płucną (gruźlica płuc), ale również może atakować inne narządy. Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. Najbardziej typowym objawem jest kaszel. Na samym początku choroby jest suchy, jednakże z czasem zmienia się w mokry. Osoba zakażona odkrztusza tzw. plwocinę. Innymi niepokojącymi objawami, które mogą towarzyszyć osobie chorej są m. in. osłabienie, senność, bóle w klatce piersiowej. Może pojawić się również nieznaczna gorączka, powiększenie węzłów chłonnych. Chorzy skarżą się

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

także na spadek wagi mimo braku zmian w odżywianiu. Jednym z ostatnich objawów może być odkrztuszanie wydzieliny z krwią. Należy dodać, iż choroba nie zawsze daje takie objawy. Istnieje wiele odmian gruźlicy, wśród których wyróżnia się: węzło-płucną, prosówkową ostrą, rozsianą podostrą, rozsianą przewlekłą, guzkową, naciekową, włóknisto-jamistą przewlekłą. 24 marca przypada Światowy Dzień Gruźlicy, święto to zostało zainicjowane przez WHO w celu podnoszenia świadomości oraz poszerzenia wiedzy na temat gruźlicy. Data 24 marca upamiętnia poinformowanie świata nauki przez Roberta Kocha o wyizolowaniu prątka gruźlicy w 1882 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach (PPIS w Proszowicach) prowadzi nadzór nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia. W 2025 roku na terenie powiatu proszowickiego zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na gruźlicę.

Tabela 5 Liczba przypadków zachorowań na gruźlicę

Liczba przypadków zachorowań	Liczba przypadków zachorowań na gruźlicę					Płeć chorego kobieta	Płeć chorego mężczyzna	Liczba zgonów z powodu gruźlicy	
	Przedział wiekowy							K	M
	0-14	15-19	20-44	45-64	65 i więcej				
12	0	0	3	4	5	5	7	0	0

Obowiązująca Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r., poz. 924 z późn.zm.) określa szczegółowo tryb postępowania w przypadku podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz w przypadku stwierdzenia zgonu z powodu choroby zakaźnej. Obowiązek niezwłocznego zgłoszenia przez lekarza lub felczera, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, powinien zostać dopełniony niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od momentu rozpoznania lub powzięcia podejrzenia zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej. Zgłoszenie należy przekazać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu dla miejsca rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej. Ustawa obliuguje również diagnostów laboratoryjnych lub inne osoby uprawnione do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej, w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznego czynnika chorobotwórczego do zgłoszenia tego faktu państwowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu dla siedziby laboratorium, w którym wykonano badanie. Zgłoszenia dokonuje się niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od chwili uzyskania wyniku.

Współpraca Państwowej Inspekcji Sanitarnej w tym zakresie z lekarzami i diagnostami jest niezbędna, aby organy Inspekcji mogły na bieżąco analizować sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu i skutecznie przeciwdziałać zachorowaniom. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i szczebla wojewódzkiego, jednostkami nadrzędnymi i innymi powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi pozwala na sprawne przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych i rozwiązywanie występujących problemów.

2.2 NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI

Corocznie na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Główny Inspektor Sanitarny ogłasza Program Szczepień Ochronnych (PSO) popularnie nazywany Kalendarzem Szczepień. Zawiera on wykaz obowiązkowych i zalecanych szczepień oraz zasady ich przeprowadzania. W niektórych przypadkach, np. z powodu opóźnienia w realizacji szczepień ze względu na stan zdrowia pacjenta, powrotu dziecka z innego kraju, konieczne jest opracowanie indywidualnego kalendarza szczepień ustalanego przez lekarza dla dziecka. Szczepienia obowiązkowe są bezpłatne, finansowane z budżetu Ministerstwa Zdrowia. Do obowiązkowych szczepień, zgodnie z PSO, należą szczepienia przeciw: gruźlicy (BCG), wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (HBV), błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP), *poliomyelitis* (IPV), *Haemophilus influenzae typu b* (Hib), pneumokokom (PCV), odrze, śwince i różyczce (MMR) oraz przeciw rotawirusom (RV). Dla wybranych grup dzieci zalecane jest szczepienie przeciw ospie wietrznej (dzieci uczęszczające do żłobków czy klubików dziecięcych). Szczepienia obowiązkowe są realizowane do 19 roku życia oraz u osób dorosłych szczególnie narażonych (np. studentów medycyny). Obowiązek poddawania się szczepieniom ma w Polsce charakter powszechny i podlegają mu wszystkie osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną nałożenia obowiązku szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym jest art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, który nakłada obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym na osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zwolnione z tego obowiązku są osoby przebywające krócej niż 3 miesiące. W odniesieniu do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych (np. dzieci) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczęć (rodzic) albo jej opiekun faktyczny. Wykonanie obowiązku szczepień przez osoby zobowiązane do poddawania się szczepieniom (poddawania dzieci szczepieniom) jest zabezpieczone środkami egzekucji administracyjnej.

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w 2025 r. prowadzony był w stosunku do 8 437 dzieci i młodzieży w rocznikach od 2006 do 2025. W 2025 roku w ramach realizacji PSO pracownicy nadzoru epidemiologii rozdysponowali 6 788 preparatów szczepionkowych. Odbiorcami szczepionek były punkty szczepień podstawowej opieki zdrowotnej oraz SP ZOZ w Proszowicach. 12 lutego 2025 roku PPIS w Proszowicach zorganizował szkolenie dedykowane kierownikom POZ, którego tematem była: „Organizacja i realizacja szczepień ochronnych – przepisy, procedury i praktyka”.

Natomiast od kwietnia 2025 roku z inicjatywy Głównego Inspektora Sanitarnego ruszyła ogólnopolska kontrola kart uodpornienia dzieci i młodzieży w rocznikach 2006-2024, mająca na celu zweryfikować stan wyszczepialności przeciwko 12 chorobom zakaźnym. Zakresem kontroli objęto około 7,5 mln dzieci i młodzieży w Polsce z czego w samym powiecie proszowickim zweryfikowano 8 305 kart uodpornienia przechowywanych w 14 ośrodkach podstawowej opieki zdrowotnej (roczniki 2006 do 2024). Wyniki kontroli pokazały wysoką wyszczepialność. Niski odsetek dzieci nie jest szczepionych nie tylko z powodów medycznych, ale też z powodu braku zgody rodziców.

W roku 2025 na terenie powiatu proszowickiego nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). W 2007 r. z inicjatywy NIZP-PZH (we współpracy z Polskim Towarzystwem Wakcynologii) powstał portal internetowy szczepienia.info, służący popularyzacji wiedzy o szczepieniach opartej na dowodach naukowych. W styczniu 2010 r. uzyskał akredytację WHO i został dodany do listy stron internetowych polecanych przez tę organizację, jako informujący o szczepieniach w sposób rzetelny i wiarygodny. Na portalu prezentowane są zagadnienia związane z charakterystyką dostępnych szczepionek, bezpieczeństwem i skutecznością szczepień, schematami szczepień, informacje związane z PSO na dany rok (w tym informacje dotyczące zmian) oraz wyniki nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zwalczanymi drogą szczepień. Szczepienia ochronne mają za zadanie zapobiegać zachorowaniom na choroby zakaźne, jak również kształtować odporność całej populacji, zapewniając ochronę także tym osobom, które ze względu na zdrowotne przeciwwskazania nie mogły zostać zaszczepione. Dla większości chorób przyjmuje się, że odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95% populacji. Należy pamiętać, że odmowa zaszczepienia dziecka jest decyzją skutkującą nie tylko na zdrowie tego dziecka, ale także na odporność całej populacji. Spadek wyszczepialności poniżej 90% spowoduje nawrót epidemii chorób u nas niewystępujących lub pojawiających się rzadko. Jeśli spadek liczby zaszczepionych w populacji będzie się pogłębiał do poziomu 80-85%, dojdzie do powrotu chorób, które dotychczas były skutecznie zwalczane a nawet istniała nadzieja na ich wyeliminowanie.

szczepienia info

Szczepienia obowiązkowe to nie wymysł!

Zostały wprowadzone, aby chronić nas przed groźnymi chorobami, których skutki mogą być tragiczne.

Choroby zakaźne, przed którymi chronią szczepienia obowiązkowe:

- ✓ **Gruźlica** - wywołuje m.in. prosówkę, gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.
- ✓ **Biegunka rotawirusowa** - prowadzi do odwodnienia i zaburzeń metabolicznych.
- ✓ **WZW B** - wywołuje przewlekłe zapalenie wątroby, prowadzące do marskości wątroby i/lub raka wątroby.
- ✓ **Błonica** - atakuje układ oddechowy, nerwowy i serce.
- ✓ **Krztusiec** - powoduje długotrwałe napady kaszlu, groźne dla niemowląt i osób starszych.
- ✓ **Tężec** - przebiega z bolesnymi skurczami mięśni i problemami z oddychaniem.
- ✓ **Hib** - wywołuje ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie nagłośni.
- ✓ **Odra** - prowadzi do zapalenia ucha środkowego, zapalenia krtani i tchawicy, ostrego zapalenia mózgu.
- ✓ **Różyczka** - u dziecka zakażonego w życiu płodowym wywołuje zespół różyczki wrodzonej.
- ✓ **Świnka** - oprócz zapalenia ślinianek wywołuje zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, głuchotę, zapalenie jądra lub jajnika.
- ✓ **Polio** - grozi trwałym porażeniem mięśni i kalectwem.
- ✓ **Pneumokoki** - wywołują zapalenie płuc, ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i sepsę.
- ✓ **Ospa wietrzna** - może być powikłana bakteryjnym zakażeniem skóry groźącym sepsą, zapaleniem mózgu lub mózdzku, ciężkim zapaleniem płuc.

Inicjatorem postępowania w sprawie konsekwencji związanych z niezgadzaniem się rodzica na szczepienie dziecka jest świadczeniodawca, który przechowuje tzw. kartę uodpornienia, czyli podmiot sprawujący profilaktyczną opiekę nad dzieckiem – zgodnie z §15 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Jest on zobowiązany do zawiadomienia o fakcie uchylania się od obowiązku szczepień właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS). Informacja ta przekazywana jest za pomocą platformy e-sanepid w kwartalnym raporcie o przypadkach niewykonania szczepień ochronnych. PPIS jest wierzycielem ustawowego obowiązku szczepień, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie z Art. 20. § 1. tej ustawy, organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym (jakim jest obowiązek szczepień) jest wojewoda, który wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela, na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego, sporządzonego według ustalonego wzoru.

Łącznie do końca roku 2025 na terenie powiatu proszowickiego w rejestrze dzieci i młodzieży, wobec których nie wykonano obowiązku szczepień ochronnych widnieje 116 osób. Antyszczepionkowy trend jest niepokojący, gdyż tylko wyszczepiona na poziomie co najmniej 95% populacja jest odporna na masowe zachorowania związane z patogenami chorobotwórczymi. Takie działanie skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne nie tylko na osoby uodpornione w drodze szczepienia, ale również na osoby, które ze względu na

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

przeciwwskazania zdrowotne nie mogą być przeciw nim szczepione lub osoby, które pomimo prawidłowo przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej. Zdarzają się przypadki, gdy lekarskie badanie kwalifikacyjne daje podstawy do długotrwałego odroczenia obowiązkowego szczepienia ochronnego, wówczas lekarz kieruje osobę objętą obowiązkiem szczepienia ochronnego do konsultacji specjalistycznej zgodnie z art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Sytuacje szczególne wymagające konsultacji obejmują między innymi:

- pacjentów z grup ryzyka, w tym wcześniaki i osoby przewlekle chore, pacjentów, u których występuje konieczność ułożenia indywidualnego programu szczepień,
- postępowanie i kontynuacja szczepień po niepożądanym odczynie poszczepiennym,
- inne, w których lekarz realizujący program szczepień ochronnych ma wątpliwości co do optymalnej metody postępowania.

Obecnie na terenie Krakowa działają 4 poradnie udzielające konsultacji specjalistycznych w zakresie szczepień ochronnych.

Tabela 6 Poradnie udzielające konsultacji specjalistycznych w zakresie szczepień ochronnych na terenie Krakowa

1. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dzieciątę im. Św. Ludwika Poradnia Chorób Zakaźnych – Szczepień 31-503 Kraków ul. Strzelecka 2 A tel.: 12 619 86 00	2. Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II Wojewódzka Poradnia Szczepień Ochronnych 31-202 Kraków ul. Prądnicka 80 tel.: 12 614 35 15
3. Uniwersytecki Szpital Dzieciątę w Krakowie Poradnia dla Dzieci z Grup Wysokiego Ryzyka ul. Wielicka 265 30-663 Kraków tel.: 12 658 20 11 wew. 1709	4. Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego NZOZ Poradnia Szczepień Ochronnych 31-913 Kraków os. Na Skarpie 66 tel.: 12 644 01 44 wew. 463

Szczepienia zalecane to szczepienia nie ujęte w programie obowiązkowym, co nie oznacza, że są mniej ważne. Szczepienia te także zabezpieczają przed groźnymi chorobami i ich powikłaniami. Rekomenduje się je w danym wieku lub z określonych wskazań zdrowotnych. Koszt szczepionki w tym przypadku pokrywa sam pacjent lub rodzic/opiekun dziecka. Istnieją również szczepienia zalecane bezpłatnie tj. przeciw grypie czy HPV.

Tabela 7 Szczepienia zalecane dla dzieci (odpłatne)

Wiek dziecka	Szczepienie zalecane przeciw
Od 2 miesiąca życia	Inwazyjnym zakażeniom <i>Neisseria Meningitidis</i>
Od 13 miesiąca życia	Ospie wietrznej, WZW typu A oraz Kleszczowemu zapaleniu mózgu

Tabela 8 Szczepienia zalecane dla dzieci (bezpłatne)

Wiek dziecka	Szczepienie zalecane przeciw
Od 6 miesiąca życia	Grypie
Od 7 miesiąca życia	COVID-19
Od 9 roku życia	Ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV)

Szczepienia zalecane dla osób dorosłych

Szczepienia dorosłych należą do szczepień zalecanych, odpłatnych. Osobom dorosłym zalecane są następujące szczepienia:

- szczepienie przeciw wzv B (wszyscy nieszczepieni, 3 dawki),
- szczepienie przeciw grypie (raz w roku, na początku sezonu infekcyjnego, 1 dawka) – w zależności od grupy, szczepionka może być bezpłatna (kobiety w ciąży oraz osoby powyżej 65 r.ż.) lub objęta 50% refundacją (osoby w wieku 18-64),
- szczepienie przeciw COVID-19 (wszyscy nieszczepieni, szczepienie podstawowe+ wymagane dawki przypominające) – szczepionka bezpłatna,
- szczepienie przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi szczepionką dTap z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca (dawka przypominająca co 10 lat),
- szczepienie MMR przeciw odrze, śwince i różyczce (wszyscy nieszczepieni, 1 lub 2 dawki),
- szczepienie przeciw ospie wietrznej (wszyscy, którzy nie chorowali i nie byli szczepieni, 2 dawki),
- szczepienie przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu (3 dawki, dawka przypominająca co 3 do 5 lat),
- szczepienie przeciw meningokokom grupy B (2 dawki) oraz meningokokom grupy A, C, W, Y (1 dawka),
- szczepienie przeciw wzv A (wszyscy nieszczepieni, 2 dawki).
- szczepienie przeciw pneumokokom (szczepionka skonfigurowana 1 dawka). Szczepionka dostępna jest bezpłatnie osobom w wieku 65+ ze zwiększonym ryzykiem choroby pneumokokowej.

Powszechny program szczepień przeciw HPV realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży o szczepienie, które chroni przed chorobami wywołanymi przez HPV. Szczepienia realizowane są bezpłatnie dla dzieci po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia (dostępne są dwa preparaty: Cervarix i Gardasil-9). Dodatkowo preparat Cervarix jest bezpłatny w ramach refundacji dla dzieci po ukończeniu 9 roku życia do 18 lat, natomiast osobom dorosłym przysługuje ten preparat w ramach 50-procentowej refundacji (potrzebna jest recepta od lekarza).

szczepienia info

Szczepienia przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV)

schemat dawkowania

Wiek w czasie rozpoczęcia szczepienia	Szczepionka HPV-2	Szczepionka HPV-4 Szczepionka HPV-9
9 lat -14 lat	2 dawki druga dawka w odstępie od 5 do 13 miesięcy po podaniu pierwszej**	2 dawki druga dawka w odstępie od 5 do 13 miesięcy po podaniu pierwszej**
15 lat i więcej	3 dawki odstęp 0, 1, 6 miesięcy	3 dawki odstęp 0, 2, 6 miesięcy

* wiek 9 lub 14 lat oznacza dziecko, które ukończyło 9 lub 14 lat.

** jeśli druga dawka szczepionki zostanie podana w odstępie krótszym niż 5 miesięcy od pierwszej dawki, zawsze należy podać trzecią dawkę.

ZAKAŻENIE PNEUMOKOKOWE - jest wywoływane przez bakterie zwane pneumokokami lub dwóinkami zapalenia płuc o nazwie łacińskiej *Streptococcus pneumoniae*. Pneumokoki są najczęstszą przyczyną pozaszpitalnych, bakteryjnych zakażeń układu oddechowego takich jak zapalenie ucha środkowego, zapalenie zatok oraz

szczeniainfo

Jak skorzystać z refundacji 13-walentnej szczepionki Prevenar13 przeciw pneumokokom?

- 👉 Zgłoś się do lekarza, który w czasie kwalifikacji do szczepienia wypisze receptę na refundowaną szczepionkę,
- 👉 Odbierz bezpłatną szczepionkę w aptece,
- 👉 Umów się na podanie szczepionki.

Bezpłatna szczepionka przysługuje osobom w wieku 65+ ze zwiększonym ryzykiem choroby pneumokokowej z:

- przewlekłą chorobą serca,
- przewlekłą chorobą wątroby,
- przewlekłą chorobą płuc,
- cukrzycą,
- implantem ślimakowym,
- wyciekaniem płynu mózgowo-rdzeniowego,
- wrodzoną lub nabytą asplenią,
- niedokrwistością sierpowatą i innymi hemoglobinopatiami,
- przewlekłą niewydolnością nerek,
- wrodzonym lub nabytym niedoborem odporności,
- uogólnioną chorobą nowotworową,
- zakażeniem wirusem HIV,
- chorobą Hodgkina,
- jatrogeną immunosupresją,
- białaczką,
- szpiczakiem mnogim,
- przeszczepem narządu lłtego.

zaostrzenie przewlekłego zapalenia oskrzeli. Są też najczęstszą przyczyną pozaszpitalnego zapalenia płuc. Najcięższą postacią zakażenia pneumokokowego jest tzw. inwazyjna choroba pneumokokowa (IChP). W pojęciu tym mieści się zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, sepsa (posocznica) i zapalenie płuc z bakteriami. Pneumokoki mogą również wywoływać zapalenie spojówek, zapalenie otrzewnej oraz zapalenie stawów. Zakażenie pneumokokami występuje we wszystkich grupach wiekowych, ale szczególnie narażone są małe dzieci poniżej 2 r.ż. i osoby dorosłe powyżej 65 lat. Czynnikiem sprzyjającym występowaniu zakażeń pneumokokowych jest uczęszczanie do żłobka i

przedszkola. Ponadto, na zakażenie pneumokokami są podatne osoby z wrodzonymi lub nabytymi zaburzeniami odporności, chorzy na AIDS, osoby z brakiem śledziony lub jej niewydolnością oraz dzieci z implantem ślimakowym. Szczepienia obowiązkowe (finansowane z budżetu Ministra Zdrowia) przysługują: dzieciom od 6 tyg. do 2 roku życia, dzieciom od 2 miesiąca życia do ukończenia 5 roku życia: po urazie lub z wadą ośrodkowego układu nerwowego przebiegającymi z wyciekaniem płynu mózgowo-rdzeniowego, zakażonym HIV, po przeszczepieniu szpiku, przed lub po przeszczepieniu narządów wewnętrznych lub przed lub po wszczepieniu implantu ślimakowego oraz dzieciom od 2 miesiąca życia do ukończenia 5 roku życia chorującym na: przewlekłe choroby serca, schorzenia immunologiczno-hematologiczne, w tym małopłytkowość idiopatyczną, ostrą białaczkę, chłoniaki, sferocytozę wrodzoną; asplenię wrodzoną, dysfunkcje śledziony, po splenektomii, lub po leczeniu immunosupresyjnym, przewlekłą niewydolność nerek i nawracający zespół nerczycowy, pierwotne zaburzenia odporności, choroby metaboliczne, w tym cukrzycę, przewlekłe choroby płuc, w tym astmę a także dzieciom od 2 miesiąca życia do ukończenia 12 miesiąca życia urodzonym przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży lub urodzone z masą ciała poniżej 2500 g (wskazany jest 4-dawkowy schemat szczepienia podstawowego, tj. trzy dawki szczepieniami pierwotnego oraz jedna dawka uzupełniająca (3+1)).

Szczepienia dorosłych są tak samo ważne jak szczepienia dzieci. W przypadku wielu chorób zakaźnych, nieuodpornieni dorośli są narażeni na zachorowania i powikłania w większym stopniu niż dzieci. Dodatkowo w przypadku osób starszych, zmiany związane ze starzeniem się układu odpornościowego wraz z upływem czasu powodują, że organizm jest coraz bardziej podatny na choroby, np. zakażenia pneumokokowe, grypę czy półpasiec. W przypadku takich chorób jak błonica, tężec czy krztusiec, odporność nabyta poprzez szczepienia zrealizowane w przeszłości zmniejsza się z upływem czasu po podaniu ostatniej dawki szczepionki i dlatego wskazane są dawki przypominające. Również wiele chorób wirusowych wieku dziecięcego (np. ospa wietrzna, odra, różyczka) u dorosłych ma znacznie cięższy przebieg niż u dzieci. W przypadku innych chorób (np. krztuśca) dorośli mogą łagodnie chorować lub jako bezobjawowi nosiciele narażać swoje dzieci i wnuki które jeszcze nie wykształciły odpowiednich mechanizmów obronnych (krztusiec, grypa). Osoba dorosła powinna sprawdzić swój stan uodpornienia. Historia szczepień zapisana w książeczce szczepień i/lub karcie uodpornienia pozwala ocenić jakie szczepienia otrzymaliśmy w przeszłości, czy podano wszystkie wymagane dawki i jeżeli to konieczne, uzupełnić brakujące szczepienia.

KALENDARZ SZCZEPIEŃ DOROSŁYCH WSZYSCY DOROŚLI W ZALEŻNOŚCI OD WIEKU

SZCZEPIONKA PRZECIW	WIEK (LATA)				
	19 - 26	27 - 49	50 - 59	60 - 64	>65
Grypie (IIV)	1 dawka co roku, w czasie sezonu infekcyjnego (najlepiej na początku sezonu)*				
Błonica, tężcowi, krztuścowi (Tdap)	1 dawka co 10 lat				
Ospie wietrznej (VZV)	2 dawki (osoby, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie były szczepione)				
Odrze, śwince, różyczce (MMR)	2 dawki (osoby, które nie chorowały na odrę lub różyczkę i nie były szczepione)				
Covid-19	Liczba dawek zależy od historii szczepień i aktualnych zaleceń				
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (HBV)	3 dawki (osoby, które nie były wcześniej szczepione)				
Ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV)	3 dawki	3 dawki (decyzja o szczepieniu po rozmowie z lekarzem na temat korzyści ze szczepienia)			
Pneumokokom (PCV, PPSV)			1 dawka PCV-13 lub PCV-20	1 dawka PCV-13 lub PCV-20	1 dawka PCV-13 + PPSV-23 lub 1 dawka PCV-20
Półpaścowi (RZV)		2 dawki w odstępie 2 - 6 miesięcy			
Syncytialnemu wirusowi oddechowemu (RSV)				1 dawka	
Kleszczowemu zapaleniu mózgu (KZM)	3 dawki + dawki przypominające co 3-5 lat				
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A (HAV)	2 dawki (osoby, które nie były wcześniej szczepione)				
Meningokokom (MenB, MenACWY)	1 lub 2 dawki				

*dla osób w wieku ≥60 lat szczepionką zalecaną jest szczepionka wysokodawkowa, w przypadku jej niedostępności lub braku akceptacji przez pacjenta – szczepionka standardowa.

- szczepienia zalecane dla wszystkich nieuodpornionych osób w tym wieku
- szczepienia zalecane, gdy występują dodatkowe czynniki ryzyka (np. medyczne, zawodowe, związane ze stylem życia)

IIV - szczepionka przeciw grypie, inaktywowana; Tdap - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi; VZV - szczepionka przeciw ospie wietrznej; MMR - szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce; Covid-19 - szczepionka przeciw Covid-19; HBV (Hepatitis B Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B; HPV - szczepionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka; PCV - skoniugowana szczepionka przeciw pneumokokom; PPSV - polisacharydowa szczepionka przeciw pneumokokom; RZV - szczepionka przeciw półpaścowi; RSV - szczepionka przeciw syncytialnemu wirusowi oddechowemu; KZM - szczepionka przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu; HAV (Hepatitis A Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A; MenB - szczepionka przeciw meningokokom grupy B; MenACWY - szczepionka przeciw meningokokom grupy A, C, W, Y.

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Szczepienia ochronne zalecane są również kobietom w ciąży. W tym okresie można bezpiecznie podawać szczepionki inaktywowane (zabite). Zaleca się szczepienie przeciw grypie, przeciw krztuścowi szczepionką przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, przeciw RSV, przeciw Covid-19 (zgodnie z zaleceniami w danym sezonie). Inne szczepionki zabite mogą być podawane w szczególnie uzasadnionych sytuacjach narażenia na zakażenie. Kobiетom planującym ciążę można podać szczepionki żywe, tj. szczepionkę przeciw odrze, śwince i różyczce (MMR) czy szczepionkę przeciw ospie wietrznej. Warto też uodpornić się p/ko grypie i wzw B.

KALENDARZ SZCZEPIEŃ Kobiet PLANUJĄCYCH CIĄŻĘ ORAZ KobiET W CIĄŻY

szczepienia info

KALENDARZ SZCZEPIEŃ KobiET PLANUJĄCYCH CIĄŻĘ	
SZCZEPIONKA PRZECIW	OKRES PRZED CIĄŻĄ
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (HBV)	3 dawki (kobiety, które nie były wcześniej szczepione)
Ospie wietrznej (VZV)*	2 dawki (kobiety, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie były szczepione)
Odrze, śwince, różyczce (MMR)*	1 lub 2 dawki (kobiety, które nie chorowały na różyczkę i nie były szczepione)
Grypie (IIV)	1 dawka na w czasie sezonu infekcyjnego (najlepiej na początku sezonu)

KALENDARZ SZCZEPIEŃ KobiET W CIĄŻY	
SZCZEPIONKA PRZECIW	OKRES CIĄŻY
Grypie (IIV)	1 dawka, może być podana w każdym okresie ciąży
Błonicy, tężcowi, krztuścowi (Tdap)	1 dawka w każdej ciąży, może być podana między 27. a 36 tc. (optymalnie między 28 a 32 tc.)
Covid-19	1 dawka (zgodnie z aktualnymi zaleceniami)
Syncytialnemu wirusowi oddechowemu (RSV)	1 dawka, może być podana między 24. a 36. tc., zapewnia ochronę dziecka w pierwszych 6 miesiącach życia

*szczepienie zakończone nie później niż miesiąc przed zacięciem w ciążę.

IIV - szczepionka przeciw grypie, inaktywowana; Tdap - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi z obniżoną zawartością składnika błonicy i krztuśca; Covid-19 - szczepionka przeciw Covid-19; RSV - szczepionka przeciw syncytialnemu wirusowi oddechowemu; HBV (Hepatitis B Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B; VZV - szczepionka przeciw ospie wietrznej; MMR - szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce

Ministerstwo
Zdrowia

NPZ

Państwowa
Inspekcja
Sanitarna

Zadanie realizowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, finansowane przez Ministra Zdrowia.

WYDRUKUJ

Kobiety w ciąży mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. Recepta na szczepionkę jest niepotrzebna. W związku ze wzrostem zachorowań na krztusiec w Polsce od 2024 roku Minister Zdrowia zabezpieczył szczepionkę Tdap (inaczej dTpa) przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca, do realizacji szczepienia zalecanego u kobiet w ciąży przeciw krztuścowi. Szczepienie kobiety w ciąży przeciw krztuścowi ma na celu redukcję ryzyka zachorowań na krztusiec noworodkowy, hospitalizacji i zgonu niemowlęcia z powodu krztuśca.

Szczepienie przeciw krztuścowi kobiety w ciąży

szczepienia info

CEL

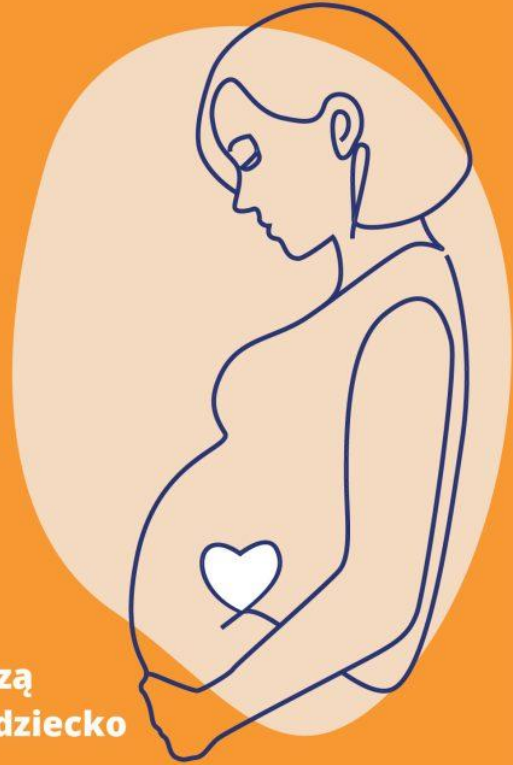
Ochrona noworodka i niemowlęcia w pierwszych 3-6 miesiącach życia.

KIEDY

III trymestr ciąży (między 27 a 36 t.c.)*

JAK

Swoiste przeciwciała po zaszczepieniu matki przechodzą przez łożysko do płodu i chronią dziecko po urodzeniu.

** w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży.*

Obecnie popularne i łatwo dostępne są podróże w tym do krajów egzotycznych. Niestety wiąże się to z ryzykiem zachorowania na choroby zakaźne i pasożytnicze. Problemem może też być utrudniony dostęp do opieki zdrowotnej, zwłaszcza w krajach rozwijających się. W czasie podróży zagranicznych człowiek jest narażony na kontakt z nowymi lub już znanymi drobnoustrojami chorobotwórczymi. Wielu chorobom zakaźnym, związanym z podróżami i pobytem w innych krajach, zwłaszcza tropikalnych i o niskim standardzie sanitarno-epidemiologicznym, można zapobiec poprzez szczepienia ochronne. Jest to najskuteczniejszy z dotychczas poznanych sposobów zapobiegania chorobom zakaźnym. Szczepienia dla podróżujących można zrealizować w wybranych punktach szczepień. Przygotowano listę punktów szczepień działających na terenie Krakowa.

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Tabela 9 Lista punktów szczepień działających na terenie Krakowa

1. Centrum Medyczne LUX MED ul. Jasnogórska 11, Kraków tel.: 22 332 28 88	2. CM UNIMED Sp. z o.o. ul. Stawowa 61, Kraków tel.: 12 352 23 31
3. Centrum Medcover ul. Bora Komorowskiego 25B, Kraków tel.: 500900500	4. Indywidualna Praktyka Lekarska LARISMED Paulina Nowak ul. Wężyka 11a/7, Kraków tel.: 603101380
5. Centrum Medcover Czerwone Maki ul. Sternbacha 1, Kraków tel.: 500900500	6. Centrum Medcover Jasnogórska ul. Jasnogórska 1, Kraków tel.: 500900500
7. Centrum Medcover Fabryczna ul. Fabryczna 1, Kraków tel.: 500900500	8. Centrum Medcover Podgórska ul. Podgórska 36, Kraków tel.: 500900500
9. Centrum Medyczne LUX MED. ul. Al. Pokoju 5, 32-548 Kraków tel.: 22 33 22 888	10. Certyfikowane Centrum Medycyny Podróży Przylądek Zdrowia ul. Kamieńskiego 47, 30-644 Kraków tel.: 570 577 000
11. Tropical Med Sp. z o.o. - medycyna podróży, szczepienia na choroby tropikalne, grypę i HPV ul. Wrocławska 53D/U, 30-011 Kraków tel.: 692 753 333	12. Centrum Medyczne LUX MED ul. Lublańska 38, Kraków tel.: 22 33 22 888
13. Centrum Medyczne LUX MED ul. Puzkarska 7H, Kraków tel.: 22 33 22 888	14. Centrum Szczepień - Krakowski Szpital Specjalistyczny Im. Jana Pawła II ul. Prądnicka 80, Kraków tel.: 12 614 22 37/12 614 23 76/12 614 24 74
15. Centrum Szczepień w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym Im. Św. Ludwika ul. Strzelecka 2, 31-503 Kraków tel.: 604305217	16. Klinika Krakowska ul. Zachodnia 5/12, 31-322 Kraków tel.: 12 638 38 18
17. CM UNIMED SP. Z O.O. ul. Młodej Polski 7, 30-131 Kraków tel.: 793003743	

W zależności od kraju, do którego podróżujący się udaje, rodzaju podróży oraz warunków sanitarno - epidemiologicznych, wskazane jest szczepienie przeciwko następującym chorobom zakaźnym: wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, durowi brzuszemu, tężcowi, błonicy i krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince i różycze, grypie, wścieklicznie, zakażeniom meningokokowym, zakażeniom pneumokokowym, wścieklicznie, cholery, kleszczowemu zapaleniu mózgu, japońskiemu zapaleniu mózgu, żółtej gorączce. Informacje o chorobach, przeciwko którym należy się zaszczepić przed podróżą do danego kraju, można uzyskać w punktach szczepień dla podróżujących lub na stronie WHO, a w przypadku szczepień obowiązkowych przeciwko żółtej gorączce również w ambasadzie danego kraju.

KALENDARZ SZCZEPIEŃ DOROSŁYCH MEDYCYNA PODRÓŻY

szczepienia

SZCZEPIONKA PRZECIWIW	WIEK (LATA)		
	19 - 49	50 - 65	≥ 65
Grypie (IIV)	1 dawka co roku		
Błonica, tężcowa, krztuścowa (Tdap)	1 dawka co 10 lat (osoba zaszczepiona w przeszłości w schemacie podstawowym) 3 dawki w schemacie 0,1, 6 miesięcy (osoba wcześniej nieszczepiona)		
Odrze (MMR)	2 dawki w odstępie ≥4 tygodni (u osób, które nie chorowały na odrę i nie były szczepione)		
Covid-19	Liczba dawek zależna od historii szczepień i aktualnych zaleceń		
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	3 dawki (osoby wcześniej nieszczepione)		
Pneumokokom (PCV, PPSV)	1 dawka PCV-13 lub PCV-20	1 dawka PCV-13 + 1 dawka PPSV-23 lub 1 dawka PCV-20	
Kleszczowemu zapaleniu mózgu	3 dawki + dawki przypominające co 3-5 lat (osoby, które nie chorowały i nie były szczepione)		
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	2 dawki (osoby, które nie chorowały i nie były szczepione)		
Meningokokom (MenACWY)	1 dawka		
Żółtej gorączce	1 dawka		
Durowi brzusznemu	1 dawka (szczepionka inaktywowana) lub 3 dawki (szczepionka żywa)		
Cholerze	2 dawki (szczepionka inaktywowana) lub 1 dawka (szczepionka żywa)		
Japońskiemu zapaleniu mózgu	2 dawki		
Wścieklicznie	2 lub 3 dawki		

- szczepienia zalecane dla wszystkich nieuodpornionych osób w tym wieku
- szczepienia zalecane podróżnym w zależności od celu podróży

IIV - szczepionka przeciw grypie, inaktywowana; Tdap - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi; MMR - szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce; PCV - skoniugowana szczepionka przeciw pneumokokom; PPSV - polisacharydowa szczepionka przeciw pneumokokom; MenACWY - szczepionka przeciw meningokokom serogrupy A, C, W135, Y

Szczepienia zalecane dla wszystkich nieuodpornionych dorosłych wymieniono w KALENDARZU SZCZEPIEŃ DOROSŁYCH.

2.3 NADZÓR SANITARNY NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI

W ramach działań podejmowanych w 2025 roku przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń prowadzono bieżący nadzór sanitarny nad podmiotami leczniczymi. Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu proszowickiego znajdowało się 90 podmiotów w tym Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Proszowicach wraz z jednostkami funkcjonalnymi zlokalizowanymi na terenie powiatu.

Tabela 10 Podmioty lecznicze objęte nadzorem sanitarnym

Kategorie podmiotów objętych nadzorem	Liczba podmiotów leczniczych objętych nadzorem	Liczba podmiotów skontrolowanych
Szpital	1	1
Stacja pogotowia ratunkowego	1	1
Przychodnie i ośrodki zdrowia	23	22
Niezabiegowe praktyki lekarskie	20	3
Zabiegowe praktyki lekarskie	1	0
Indywidualne praktyki lekarzy dentyistów	11	5
Rehabilitacja (poza oddziałami szpitalnymi)	2	1
Praktyki pielęgniarek i położnych	5	2
Punkty szczepień	18	18
Stacje dializ	1	1
Punkty poboru materiału do badań laboratoryjnych	1	1

Nadzór w podmiotach leczniczych na terenie powiatu proszowickiego prowadzony był w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego jednostek. Sprawowano nadzór nad warunkami jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej.

Zakres kontroli obiektów obejmował:

- stan sanitarno-techniczny obiektów,
- prowadzenie procesów dezynfekcji i sterylizacji,
- postępowanie z bielizną czystą i brudną,
- postępowanie z odpadami medycznymi,
- stosowanie środków ochrony indywidualnej,
- prowadzenia i dokumentowania kontroli wewnętrznych w zakresie profilaktyki zakażeń,
- przestrzeganie procedur sanitarno-higienicznych zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym i ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Kontrole planowe przeprowadzane są według opracowanych i zatwierdzonych przez organ nadzorujący planów kontroli i zgodnie z przyjętymi harmonogramami. Plany kontroli ustala się na podstawie przepisów prawnych i wytycznych GIS/PWIS, rodzaju działalności prowadzonej przez nadzorowane podmioty, sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego na nadzorowanym terenie. W 2025 roku wydano 13 decyzji administracyjnych oraz 1 decyzję płatniczą.

OGNISKA EPIDEMICZNE W SZPITALU

Zakażenia szpitalne oraz występowanie ognisk epidemicznych w szpitalach stanowi ważny i ciągle aktualny problem. Ogniska epidemiczne stanowią zagrożenie zarówno dla pacjentów jak i personelu. Szpitalnym ogniskiem epidemicznym określa się występowanie co najmniej dwóch zachorowań wywołanych tym samym drobnoustrojem, pozostających ze sobą w związku epidemiologicznym. Ognisko epidemiczne w szpitalu oznacza wzrost powyżej oczekiwanej częstości występowania zakażeń lub kolonizacji, wywołanych przez określony drobnoustrój. Przebieg i charakter ogniska epidemicznego różni się w zależności od rodzaju czynnika etiologicznego, postaci klinicznej zakażenia, specyfiki oddziały, grupy hospitalizowanych pacjentów. Najskuteczniejszym środkiem w zapobieganiu występowaniu zakażeń w podmiocie leczniczym jest przestrzeganie obowiązujących w placówce procedur zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym.

W roku 2025 na terenie powiatu proszowickiego odnotowano 2 ogniska epidemiczne w Szpitalu im. Ojca Rafała SP ZOZ w Proszowicach, wykazane na Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym oraz Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem IOM. Czynnikiem etiologicznym odnotowanych ognisk było *Clostridioides difficile*.

Zakażenia szpitalne wciąż stanowią duże wyzwanie dla współczesnej medycyny. Zdecydowana większość z nich związana jest z inwazyjnymi procedurami medycznymi, m.in.: cewnikowaniem naczyń krwionośnych i dróg moczowych, zabiegami operacyjnymi oraz mechaniczną wentylacją płuc. Do drobnoustrojów najczęściej wywołujących zakażenia szpitalne należą Gram-ujemne pałeczki jelitowe *Enterobacteriaceae* produkujące karbapenemazy. Terapia zakażeń wywołanych przez w/w bakterie jest niezmiernie trudna, czasem wręcz niemożliwa, ze względu na oporność tych patogenów na stosowane antybiotyki, co bardzo często skutkuje brakiem możliwości terapeutycznych. Źródłami informacji o zakażeniach i kolonizacjach wywołanych bakteriami wielolekoopornymi dla PSSE w Proszowicach są: raporty roczne o występowaniu patogenów alarmowych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz miesięczne raporty wykonane przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

ROZDZIAŁ 3

3. NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYMI

- **Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia**
- **Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**
- **Współpraca z innymi instytucjami**
- **Obowiązek rejestracji działalności rolniczej**

Ministerstwo
Zdrowia

*Świeży karp nie jest dobrym
towarzystwem dla serniczka*

3.1 OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu proszowickiego w 2025 roku obejmowała nadzorem 2504 zakłady żywności i żywienia. Łącznie przeprowadzono 465 kontroli sanitarnych w tym 30 kontroli granicznych. Wydano 26 decyzji administracyjnych. Nadzór miał na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, eliminowanie potencjalnych zagrożeń oraz monitorowanie wdrażania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Uzyskane wyniki stanowią podstawę do planowania dalszych działań nadzorczych i profilaktycznych w obszarze bezpieczeństwa żywności.

Tabela 11 Podstawowe wskaźniki działalności nadzorczej w ocenie obiektów żywności i żywienia

Dane statystyczne	2025
Liczba obiektów wg. ewidencji	2504
% obiektów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	59,58
% obiektów z wdrożonym systemem HACCP	9,07
Liczba obiektów skontrolowanych	407
Liczba kontroli	465
Wskaźnik częstotliwości	5,38
Liczba decyzji	26
Liczba decyzji zakazujących wprowadzenie do obrotu	0
Liczba mandatów	16
Wysokość średniego mandatu (zł)	212,50
Liczba wniosków do sądu	0
Liczba wniosków o nałożenie kar pieniężnych	3
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	106
Liczba próbek kwestionowanych	1

Tabela 12 Liczba nadzorowanych obiektów żywieniowo-żywnościowych oraz liczba obiektów skontrolowanych

Rodzaj nadzorowanych obiektów	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych
Sklepy spożywcze	119	68
Inne obiekty obrotu żywnością	22	9
Obiekty ruchome i tymczasowe	47	7
Kioski	4	2
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	61	23
Magazyny hurtowe	24	25
Wytwórnie lodów	4	4

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Ciastkarnie	1	1
Automaty do lodów	4	0
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	5	0
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	38	16
Środki transportu	46	51
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	2034	180
Producenci pierwotni, którzy prowadzą rolniczy handel detaliczny i dostawy bezpośrednie	37	3
Producenci żywności w warunkach domowych	15	6
Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych	1	0
Piekarnie	4	5
Przetwórnice owocowo-warzywne	1	0
Browary i słodownie	1	1
Wytwórnice makaronów	1	1
Wytwórnice żywności dla określonych grup	1	2
Inne wytwórnice żywności	3	3
Apteki	14	0
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	2	0
Wytwórnice napojów alkoholowych, w tym wytwórnice win	1	0
Wytwórnice suplementów diety	1	1

W 2025 r. ponadto kontynuowano nadzór m. in. nad obrotem owocami i warzywami, w szczególności w zakresie pozostałości pestycydów oraz sprzedażą mięsa oraz gospodarką odpadami gastronomicznymi w zakładach zbiorowego żywienia.

3.2 OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

W ramach realizowanego nadzoru przeprowadzono ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Działania te miały na celu weryfikację, czy oferowane produkty spełniają obowiązujące wymagania w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego, składu, oznakowania oraz warunków przechowywania i dystrybucji.

W roku 2025 zgodnie z Planem Poboru Próbek i Badania Żywności w Ramach Urzędowej Kontroli i Monitoringu, pobrano 106 próbek żywności w kierunkach określonych w zamieszczonej poniżej tabeli.

Tabela 13 Liczba próbek zbadanych i kierunek badań

Rodzaj badania	Liczba próbek zbadanych
Badania mikrobiologiczne	60
Pozostałości pestycydów	16
Metale szkodliwe dla zdrowia	8
Antybiotykooporność	2
Mikotoksyny	1
Gluten	5
Substancje dodatkowe	6
Azotany	1
MCPD/WWA	3
Organoleptyka	3
Nadchlorany	1

Ponadto pobrano 1 próbkę trawy z gospodarstwa rolnego do badań radiologicznych tj. pomiar zawartości izotopu promieniotwórczego Cs-137.

W nadzorowanych obiektach pobrano łącznie 106 próbek żywności do badań laboratoryjnych. Zakwestionowano 1 próbkę z uwagi na przekroczenie zawartości pozostałości pestycydu pn. λ -cyhalotryna na poziomie $0,049 \pm 0,025$ w jarmużu. Badania zostały przeprowadzone przez Dział Laboratoryjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu, sprawozdanie z badań nr LBZ.9052.7.2025.KT/1251.

W ramach prowadzonego postępowania sprawę przekazano do systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach).

Tabela 14 Liczba próbek zbadanych w grupach produktów

Grupa produktów	Liczba próbek zbadanych
01.Mięso, podroby i przetwory mięsne	14
02.Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i produkty jajeczne	5
03 Ryby, owoce morza i ich przetwory	1
04. Mleko i przetwory mleczne	10
05.Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	5
06.Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	10
10.Warzywa (w tym strączkowe)	22
11.Owoce	8
16. Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	3
17.Tłuszcze roślinne	1
21. Zioła, przyprawy	7
23. Wyroby garmażeryjne	15
24. Żywność dla określonych grup	5
Trawa	1
Razem	107

3.3 WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

W 2025 uaktualniono listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, nadzorowanych wspólnie przez Inspekcję Weterynaryjną i Państwową Inspekcję Sanitarną w powiecie proszowickim. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Proszowicach sprawuje nadzór nad obiektami, w których dokonuje się rozbioru mięsa, produkcji mięsa mielonego przeznaczonego do wprowadzenia na rynek lub obróbki innego nieprzetworzonego surowca pochodzenia zwierzęcego oraz nad działalnością w zakresie sprzedaży bezpośredniej, lokalnej produktów pochodzenia zwierzęcego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach nadzoruje obiekty, w których produkuje się lub wprowadza do obrotu środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego, jak również, w których dokonuje się siekania, dzielenia, porcjowania, mielenia mięsa na życzenie konsumenta oraz obiekty ruchome i tymczasowe.

W ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przekazano materiały Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii dla rolników, którzy zajmują się produkcją pierwotną płodów rolnych, sprzedają bezpośrednią oraz produkcją i sprzedają produktów w ramach RHD do wykorzystania w ramach przekazywania informacji nt. rejestracji w w/w zakresie.

Ponadto przeprowadzono jedno szkolenie m.in. dla rolników, którzy zajmują się produkcją pierwotną płodów rolnych, sprzedają bezpośrednią oraz produkcją i sprzedają produktów w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD).

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Tematyka szkolenia obejmowała warunki weterynaryjne przy prowadzeniu RHD oraz sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzenia zwierzęcego a także zmiany w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Tematy również objęły rejestrację: działalności rolniczej, RHD, kuchni domowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przekazanie wiedzy na temat grzybów oraz zasad ich zbierania; najczęstszych objawów zatrucia grzybami, podstawowej wiedzy w zakresie pierwszej pomocy, jak przygotować się do grzybobrania, podstawowe informacje w zakresie przygotowania do rozpoznawania grzybów.

W dniu 27.11.2025 r. Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich wraz ze Starostwem Powiatowym w Proszowicach zorganizowali szkolenie dla przedstawicieli KGW z terenu powiatu proszowickiego. Podczas tego wydarzenia Przedstawicielki Pionu Nadzoru Higieny Żywności i Żywnienia miały możliwość przeprowadzenia szkolenia w zakresie Produkcji żywności w warunkach domowych oraz Rolniczego Handlu Detalicznego.

Współpracowano ponadto z kilkoma Powiatowymi Lekarzami Weterynarii z terenu Polski w ramach systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) w związku z powiadomieniami m.in. o uboju kurcząt brojlerów z terenu zagrożonego w związku z rzekomym pomorem drobiu, w sprawie wykrycia obecności Salmonella Newport; wykrycia obecności Salmonelle Enteritidis; drobnoustrojów Listeria monocytogenes; Salmonella Newport w produktach pochodzenia zwierzęcego.

3.4 OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ

Obowiązek rejestracji lub zatwierdzenia działalności podmiotów działających na rynku wytwórców żywności wynika z art. 61-67 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1448 z późn. zm.). Zgodnie z art. 61 wskazanej ustawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny jest organem właściwym w sprawach rejestracji, zatwierdzenia, zawieszania oraz cofania zatwierdzenia zakładów, które m.in.: produkują lub wprowadzają do obrotu żywność pochodzenia niezwierzęcego. Rejestracja dotyczy produkcji pierwotnej (podstawowej), która jest zdefiniowana w art. 3 ust. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory (...)

Szczegółowe wytyczne i formularze w zakresie rejestracji możecie Państwo znaleźć na stronie internetowej PSSE w Proszowicach. Formularze dostępne są również w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Proszowicach, ul. Grzymały – Siedleckiego 2.

Przypominamy, że obowiązek rejestracji w Państwowej Inspekcji Sanitarnej **działalności rolniczej** dotyczy rolników produkujących oraz wprowadzających żywność do obrotu.

Na dzień 31.12.2025 r. w PSSE w Proszowicach zarejestrowane były 2034 gospodarstwa rolne oraz 37 producentów pierwotnych, którzy prowadzą rolniczy handel detaliczny i dostawy bezpośrednie.

**OBOWIĄZEK REJESTRACJI
DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ**
W PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

**Przypominamy o obowiązku rejestracji
działalności rolniczej
polegającej na produkcji oraz wprowadzaniu
żywności do obrotu.**

Aby uzyskać wpis do Rejestru, należy wypełnić
i dostarczyć do siedziby PSSE w Proszowicach
ul. Grzymały- Siedleckiego 2, właściwy druk (dostępny
na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/psse-proszowice> lub w siedzibie PSSE w Proszowicach).

Konieczne jest podanie numeru gospodarstwa
rolnego nadanego przez Agencję Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa.

Rejestracja jest bezpłatna

Wszelkie dodatkowe informacje
dotyczące rejestracji działalności
rolniczej można uzyskać poprzez
kontakt pod numerem telefonu:
12 386 00 15.

ROZDZIAŁ 4

4. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY

- **Woda pitna**
- **Zaopatrzenie ludności w wodę**
- **Przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych i parametrów fizykochemicznych**
- **Badanie ciepłej wody użytkowej**
- **Szkolenie „Pobieranie próbek wody do badań laboratoryjnych – woda przeznaczona do spożycia”**

4.1 WODA PITNA

W ramach ustawowych zadań nadzorczych PPIS w Proszowicach prowadził ocenę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, sprawując bieżący nadzór nad jej bezpieczeństwem zdrowotnym. Działania te obejmowały monitorowanie parametrów mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych wody dostarczanej mieszkańcom z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia.

Ocenę jakości wody sporządzono na podstawie wyników badań próbek pobieranych przez pracowników PSSE w Proszowicach, badanych w akredytowanym laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie oraz wyników badań zleczanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej. Przedsiębiorstwa wodociągowe zlecają badania akredytowanemu laboratorium.

Liczbę wodociągów skategoryzowanych według wydajności na terenie powiatu proszowickiego w 2025 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Liczba wodociągów skategoryzowanych według wydajności na terenie powiatu proszowickiego

Wydajność wodociągów [m ³ /d]	2025
<100	2
100–1 000	8
1 000–10 000	2

Na terenie powiatu proszowickiego w 2025 r. w ewidencji znajdowało się 11 wodociągów publicznych i 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

Do grupy wodociągów o produkcji < 100m³/dobę zaliczono:

- wodociąg publiczny Stary Korczyn,
- wodociąg lokalny Majkowice,

Wodociąg Stary Korczyn oparty jest na **wodzie powierzchniowej**, natomiast wodociąg lokalny Majkowice oparty jest na ujęciu **wód głębinowych**. Jest to wodociąg produkujący poniżej 10 m³/dobę i zaopatrujący mniej niż 50 osób

Do grupy wodociągów o produkcji 101-1000 m³/dobę zaliczono 8 wodociągów publicznych:

- wodociąg Nowe Brzesko,
- wodociąg Smoniewice,
- wodociąg Dodów,
- wodociąg Koniusza,
- wodociąg Zielona,
- wodociąg Chorążyce – Muniaczkowice,
- wodociąg Modrzany,
- wodociąg publiczny Witów.

Wyżej wymienione wodociągi oparte są na ujęciach wód głębinowych.

Do grupy wodociągów o produkcji 1001 – 10000 m³/dobę zaliczono 2 wodociągi:

- wodociąg publiczny Proszowice,
- wodociąg publiczny Paęcznica.

Wodociąg publiczny Proszowice oparty jest na wodzie powierzchniowej (potoku Ścieklec), natomiast Wodociąg Publiczny Paęcznica oparty jest na ujęciu wód głębinowych.

Największym wodociągiem na terenie powiatu proszowickiego jest Wodociąg publiczny Proszowice, zarządzany przez firmę Wodociągi Proszowickie Sp. z o.o., ul. Raławicka 1, 32-100 Proszowice. Wodociąg publiczny Proszowice zakupuje również wodę z ujęcia wodociągu publicznego Paęcznica.

Wodociąg publiczny Proszowice oparty jest na wodzie powierzchniowej, o maksymalnej wydajności ujęcia 2074 m³/dobę i bieżącej produkcji ok. 1342 m³/dobę, posiadający 223,1 km sieci wodociągowej.

Woda ujmowana z Potoku Ścieklec, tj. ujęcia brzegowego zlokalizowanego w km 2+036 potoku Ścieklec w miejscowości Opatkowie, w postaci jazu zastawkowego. Woda prowadzona jest rurociągiem podziemnym – poprzez studnię zbiorczą - do trzech równoległych poziomych osadników (piaskowników) a następnie płynie rurociągiem do studni zbiorczej znajdującej się na terenie zakładu uzdatniania wody, gdzie odbywa się proces uzdatniania wody. Ciąg technologicznych stacji uzdatniania wody składa się z koagulacji, flokulacji, sedymentacji z separatorem lamela, filtracji na złożach żwirowo-piaskowych, ozonowania, filtracji na złożach z węgla aktywnego oraz dezynfekcji na lampach UV i przy wykorzystaniu podchlorynu sodu. W skład systemu uzdatniania wchodzi również system odzysku wód popłucznych oparty na procesie klarowania w separatorze lamella, filtracji na złożu żwirowo-piaskowym i dezynfekcji na lampie UV.

Drugim co do wielkości z uwagi na produkcję wody jest wodociąg publiczny Paęcznica, oparty na ujęciu głębinowym, gdzie pobór wody następuje z 2 studni głębinowych zlokalizowanych w miejscowości Paęcznica ul. Małopolska. Woda wprowadzana jest do sieci wodociągu po uzdatnieniu. Maksymalna wydajność tego ujęcia to 3813 m³/dobę a bieżąca produkcja to ok. 1241 m³/dobę. Woda z tego ujęcia kupowana jest również przez administratora wodociągu publicznego Proszowice i wykorzystywana do zaopatrywania w wodę mieszkańców gminy Proszowice.

4.2 ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ

Nadzór nad jakością wody sprawowany jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Monitoring jakości wody służy sprawowaniu bieżącego nadzoru nad jakością wody przez regularne badanie wody i przekazywanie informacji o jej jakości. Parametry objęte monitoringiem zawarte są w załączniku nr 2 do w/w Rozporządzenia Ministra Zdrowia i obejmują parametry grupy A oraz parametry grupy B.

Tabela 16 Charakterystyka zaopatrzenia w wodę w powiecie proszowickim w 2025 roku

Liczba urządzeń dostarczających wodę					
Liczba obiektów wg ewidencji	Skontrolowanych pod względem warunków sanitarno-technicznych	W których stwierdzono brak przydatności wody	W których stwierdzono warunkową przydatność wody	Okresowo wyłączanych	Którym udzielono derogacji
12	3	0	2	0	0

4.3 PRZEKROCZENIA WSKAŹNIKÓW MIKROBIOLOGICZNYCH I PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNY

Woda badana jest w ramach monitoringu kontrolnego w Oddziale Laboratoryjnym Badania Wody Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie spełniającym wymagania normy PN-EN ISO/ IEC 17025:2005 "Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących" i posiadającym akredytację Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 601.

W powiecie proszowickim w 2025 roku wystąpiły okresowo:

- przekroczenia mikrobiologiczne tj.: ogólna liczba mikroorganizmów, bakterie *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej,
- przekroczenia fizykochemiczne tj.: mętność, selen i bromodichlorometan, chloroform, Σ Chloryny i chlorany.

W przypadku przekroczeń parametrów jakości wody, na podstawie § 21 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) PPIS w Proszowicach biorąc pod uwagę sprawozdania z przeprowadzonych badań wody może stwierdzić przydatność wody do spożycia, przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa, warunkową przydatność wody do spożycia lub brak przydatności wody do spożycia. Natomiast przedsiębiorstwo wodociągowe jest wówczas zobowiązane do poinformowania o tym fakcie konsumentów, prowadzenia działań naprawczych oraz zagwarantowania odbiorcom wody zdatnej do spożycia.

Tabela 17 Udział przekroczeń wskaźników wg. parametrów czystości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2025 roku na terenie powiatu proszowickiego pobranych przez PPIS w Proszowicach.

Liczba pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych przez PSSE	89
Liczba kwestionowanych próbek pobranych przez PSSE	10
Odsetek próbek kwestionowanych	11,23 %
Liczba i rodzaj stwierdzonych przekroczeń:	
ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h	3
bromodichlorometan	1
mętność	3
chloroform	2
Σ chloryny i chlorany	1
Selen	1

4.4 BADANIE CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

W roku sprawozdawczym realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności zmierzające do zapobiegania szerzeniu się chorób zakaźnych, jak również w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi związanego z funkcjonowaniem instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody podjęto szereg działań zmierzających do eliminacji zagrożenia związanego z obecnością bakterii *Legionella sp.*

Przekazano materiały edukacyjno-informacyjne dla m.in. zarządców budynków i obiektów, w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny mogący negatywnie wpływać na zdrowie obywateli. W przypadku ustalenia skażenia instalacji wewnętrznej budynków i obiektów, udzielano merytorycznego wsparcia dla właścicieli/zarządców obiektów w celu minimalizacji ryzyka wynikającego ze skażenia instalacji obiektów bakterią z rodzaju *Legionella sp.*

W 2025 roku w ramach nadzoru nad jakością wody ciepłej użytkowej, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz obiektach wykonujących całodobowe świadczenia zdrowotne, przeprowadzono badania wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*, były to obiekty takie jak: Dom Pomocy Społecznej im. Św. Matki Teresy z Kalkuty, Pieczonogi 54, Pałecznica; Dom Rekolekcyjny, Hebdów, Nowe Brzesko; Dom Pomocy Społecznej im. A. Chmielewskiego, Łyszkowice 64, Koniusza; Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Kopernika 13, Proszowice; Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Proszowicach – basen, ul. Parkowa 10, Proszowice.

Tabela 18 Pobrane próbki wody w kierunku bakterii *Legionella sp.*

Liczba pobranych próbek wody ciepłej użytkowej	35
Liczba kwestionowanych próbek pobranych przez PPIS	9
Odsetek próbek kwestionowanych	25,71%

4.5 SZKOLENIE „POBIERANIE PRÓBEK WODY DO BADAŃ LABORATORYJNYCH – WODA PRZEZNACZONA DO SPOŻYCIA”

W dniu 12 września 2025 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach odbyło się szkolenie pt. „Pobieranie próbek wody do badań laboratoryjnych – woda przeznaczona do spożycia”.

Spotkanie skierowane było do administratorów wodociągów działających na terenie powiatu proszowickiego.

Szkolenie poprowadziły:

- mgr inż. Monika Kowalska-Maj – Kierownik Oddziału Nadzoru Sanitarnego,
- mgr Elżbieta Fąfara – Kierownik Oddziału Laboratoryjnego Badania Wody WSSE w Krakowie.

Szkolenie dotyczyło zasad prawidłowego pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w celu wykonania badań laboratoryjnych. Jego celem było zapoznanie uczestników z wymaganiami prawnymi, procedurami oraz dobrą praktyką w zakresie poboru próbek, które zapewniają wiarygodność i reprezentatywność wyników badań. Uczestnicy szkolenia zapoznali się również z najczęściej popełnianymi błędami podczas poboru próbek oraz sposobami ich unikania.

ROZDZIAŁ 5

5. NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

- Grupy obiektów użyteczności publicznej
- Stan sanitarny obiektów
- Kryta pływalnia – basen

Zdjęcie publikowane za zgodą Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Proszowicach

5.1 GRUPY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Obiekty użyteczności publicznej stanowią specyficzną i bardzo różnorodną grupę. Kryteria oceny stanu sanitarno-higienicznego oraz sanitarno-technicznego tych obiektów są zależne w znacznej mierze od rodzaju świadczonych usług.

Na terenie powiatu proszowickiego funkcjonują następujące grupy obiektów: szpital, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, hotele, dworce PKS/BUS, obiekty świadczące usługi hotelarskie i inne obiekty wczasowo-turystyczne, obiekty kulturalno-widowiskowe, ustępy publiczne, obiekty wykorzystywane do celów sportowych, zakłady pogrzebowe, cmentarze, obiekty nadzorowane ze względu na jakość wody do spożycia przez ludzi, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług, stacje paliw z bazą obsługi podróżnych, inne obiekty użyteczności publicznej oraz środki transportu drogowego do przewozu ludzi.

Tabela 19 Obiekty użyteczności publicznej zarejestrowane na terenie powiatu proszowickiego w 2025 roku

Rodzaj Obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych w 2025 r.
Szpital	1	1
Domy pomocy społecznej i środowiskowe domy samopomocy	9	6
Zakłady fryzjerskie	37	13
Zakłady kosmetyczne i tatuażu	30	24
Zakłady odnowy biologicznej	8	6
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu)	11	11
Dworce PKP/PKS/BUS (w miastach), porty lotnicze, przystanie (całoroczne)	1	0
Obiekty sportowe funkcjonujące samodzielnie (kluby sportowe, hale sportowe, hale widowiskowe)	3	2
Hotele	4	2
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (obiekty agroturystyczne, pokoje gościnne)	3	2
Baseny kąpielowe kryte (w tym mieszane)	1	1
Zakłady pogrzebowe / domy przedpogrzebowe	3	2
Cmentarze	21	7
Firmy transportowe - przewóz osób	11	1
Targowiska	2	2
Stacje paliw z bazą obsługi podróżnych	14	4
Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę	11	3

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Inne urządzenia zaopatrzenia w wodę	1	0
Urzędy Gmin	6	2
Kina, domy kultury, muzea, teatry	4	2
Ustępy publiczne (funkcjonujące samodzielnie)	1	1
Inne	0	0

5.2 STAN SANITARNY OBIEKTÓW

Podstawowy zakres kontroli obiektów obejmował: stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, w tym wentylacji, utrzymanie czystości, gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków, a także higienę podczas świadczenia usług, posiadanie i przestrzeganie procedur oraz zapewnienie apteczek I pomocy i przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach. W 2025 r. pod nadzorem PPIS w Proszowicach znajdowało się łącznie 180 obiektów użyteczności publicznej.

Tabela 20 Postępowanie administracyjne w stosunku do obiektów użyteczności publicznej w 2025 roku

Rodzaj danych	2025
Liczba obiektów wg. Ewidencji (31.12.2025r.)	180
Liczba obiektów skontrolowanych	93
Liczba kontroli	173
w tym nadzór nad ekshumacją	74
Liczba decyzji merytorycznych	118
Liczba decyzji płatniczych	18
Liczba postanowień	6

5.3 KRYTA PŁYWALNIA - BASEN

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPIS w Proszowicach prowadził kontrolę warunków higieniczno-sanitarnych na terenie krytej pływalni. Zakres działań obejmował ocenę jakości wody basenowej, prawidłowości prowadzenia procesów uzdatniania i dezynfekcji wody, a także stanu sanitarnego niecek basenowych, natrysków, szatni oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Celem nadzoru było zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z obiektu, w szczególności poprzez ograniczenie ryzyka zakażeń oraz narażenia na czynniki chemiczne.

W 2025 roku prowadzono nadzór nad obiektem Basen - kryta pływalnia w miejscowości Proszowice, ul. Parkowa 10. Obiekt został skontrolowany, a stan higieniczno-sanitarny i techniczny na koniec roku sprawozdawczego oceniono jako dobry.

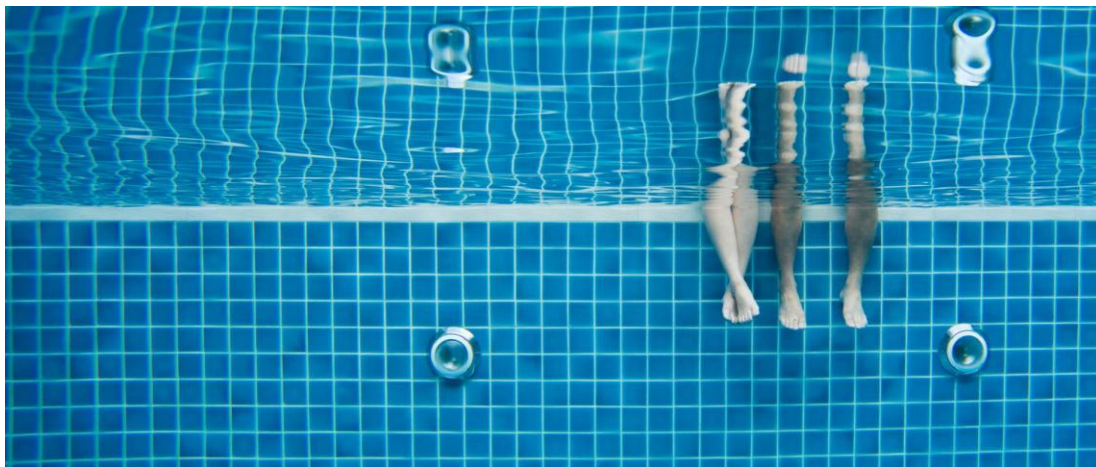
Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

PPIS w Proszowicach sprawuje nadzór nad jakością wody w w/w obiekcie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230). Próbkę wody pobierane są zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru próbek. Administrator obiektu również prowadzi nadzór nad jakością wody pobierając próbki do badania mikrobiologicznego i fizykochemicznego, a wyniki z przeprowadzonych badań przedkłada PPIS w Proszowicach. W 2025 roku PPIS w Proszowicach pobrał do badań laboratoryjnych 6 próbek wody basenowej. Wykonano 6 analiz mikrobiologicznych i 6 analiz fizyko-chemicznych.

Tabela 21 Próbkę pobrane przez pracowników PSSE w Proszowicach na basenie – krytej pływalni w 2025 roku

Liczba pobranych próbek wody w obiekcie – Basen kryta pływalnia łącznie	9
Liczba pobranych próbek wody basenowej	6
Liczba pobranych próbek wody ciepłej użytkowej	2
Liczba pobranych próbek wody doprowadzanej do basenu	1
Odsetek próbek kwestionowanych pobranych tylko przez PSSE	0 %

PPIS w Proszowicach wydał roczną ocenę wody na pływalni za rok 2024 w marcu 2025 r. Woda na Basenie – krytej pływalni, odpowiada wymaganiom *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. . poz. 1230)* z uchybieniami.

ROZDZIAŁ 6

6. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

- Warunki środowiska pracy
- Zagrożenia środowiska pracy
- Choroby zawodowe
- Środki zastępcze

6.1 WARUNKI ŚRODOWISKA PRACY

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest również odpowiedzialna za kontrolę warunków higienicznych w miejscach pracy. W obszarze higieny pracy jej głównym zadaniem jest monitorowanie środowiska pracy pod kątem spełniania wymagań sanitarnych oraz ochrona zdrowia zatrudnionych przed szkodliwymi i uciążliwymi czynnikami występującymi w otoczeniu zawodowym. Dodatkowo instytucja ta sprawuje nadzór nad wprowadzaniem do obrotu substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, w tym produktów biobójczych, detergentów oraz kosmetyków.

W 2025 roku w ewidencji Pionu Nadzoru Higieny Pracy znajdowało się 446 zakładów pracy, z czego skontrolowano 149, przeprowadzając łącznie 184 kontrole, z czego w 21 stwierdzono łącznie 56 nieprawidłowości. Najliczniejszą grupą obiektów znajdujących się w rejestrze są firmy zajmujące się handlem detalicznym (111 obiektów), drugie miejsce zajmują przedsiębiorstwa zajmujące się handlem hurtowym (66 obiektów), na trzecim miejscu plasują się zakłady zajmujące się naprawą pojazdów samochodowych (46 obiektów), kolejną bardzo liczną grupą są placówki oświatowe (39 obiektów), a także te zajmujące się opieką zdrowotną (25 obiektów). Ponadto zakłady zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych (17 obiektów), produkcją artykułów spożywczych (19 obiektów), a także inne obiekty znajdujące się pod nadzorem higieny pracy.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy (12 przypadków),
- brak badań i pomiarów natężenia oświetlenia elektrycznego na stanowiskach pracy (5 przypadków),
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego (2 przypadki),
- brak odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalnych (w tym ich wyposażenia) oraz pomieszczeń pracy (1 przypadek)
- brak prawidłowego oznakowania, brak pozwolenia na handel równoległy albo pozwolenia na obrót produktów biobójczych, brak wpisu do Wykazu Produktów Biobójczych (1 przypadek)

Tabela 22 Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w roku 2025 r.

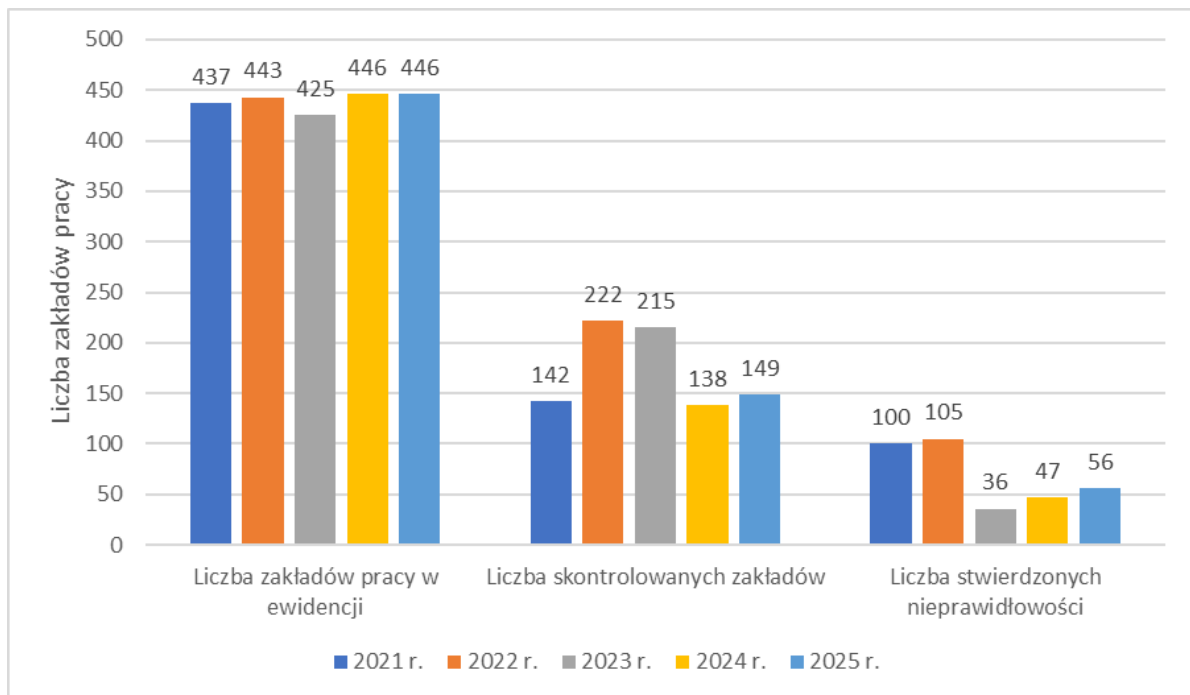
Zakres kontroli	Liczba kontroli
Ogółem	184
W tym:	
w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	44
w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi	48
w zakresie występowania w środowisku pracy substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym	27
w zakresie nadzoru nad produktami Detergentami	3
W zakresie występowania czynników biologicznych w środowisku pracy	21
w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi	9

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

Tabela 23 Liczba stwierdzonych nieprawidłowości w stosunku do liczby skontrolowanych zakładów pracy w powiecie proszowickim w latach 2021-2025

Rok	Liczba zakładów pracy w ewidencji	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
2021	437	142	100
2022	443	222	105
2023	425	215	36
2024	446	138	47
2025	446	149	56

Wykres 1 Porównanie liczby stwierdzonych nieprawidłowości, liczby skontrolowanych zakładów pracy oraz liczby zakładów znajdujących się w ewidencji PPIS w Proszowicach w latach 2021–2025

6.2 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRACY

W 2025 roku w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach znajdowało się 446 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 4808 pracowników, z czego 75 % to zakłady zatrudniające do 9 pracowników. W ramach nadzoru skontrolowano 149 zakładów pracy (33 % wszystkich zewidencjonowanych) zatrudniających ogółem 2833 osób. Prowadzone czynności kontrolne dotyczyły warunków pracy – oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (chemiczne, fizyczne, rakotwórcze, biologiczne), jak również przestrzeganie przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 oraz produktów biobójczych.

Tabela 24 Narazenie na czynniki szkodliwe w latach 2021–2025

Rok	Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
		NDS i NDN ogółem	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych (hałas, wibracje)
2021	7	42	3	5	37
2022	4	60	0	0	60
2023	3	69	0	0	82
2024	7	70	0	0	77
2025	3	76	0	6	70

Podejmowane przez pracodawców działania organizacyjno-administracyjne, techniczne, profilaktyka medyczna, a także stosowanie środków ochrony indywidualnej przyczyniają się do zmniejszania ujemnych skutków działania czynników szkodliwych oraz wpływają na obniżenie poziomu stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Podczas kontroli pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Pracy przekonywali pracodawców o celowości monitorowania narażenia, stosowania środków ochrony indywidualnej oraz podejmowania innych czynności mających na celu zmniejszenie ryzyka zawodowego.

6.3 CHOROBY ZAWODOWE

Za choroby zawodowe uważa się tylko te ujęte w wykazie chorób zawodowych zawartym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1836 z późn. zm.). Rozporządzenie to określa 26 zasadniczych chorób zawodowych, obejmujących ponad 70 ich odmian lub objawów. Zgodnie z przepisem art. 235 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 277 z późn. zm.) – za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”. Choroby zawodowe powstają w szczególności w wyniku stałego przebywania ciała w niedogodnej pozycji, systematycznego wykonywania forsownych czynności lub regularnego przebywania w otoczeniu zawierającym czynniki szkodliwe dla zdrowia, takie jak: drgania, hałas, nieodpowiednie oświetlenie, związki chemiczne i pyły, promieniowanie oraz zwiększone obciążenie psychiczne i fizyczne. Wszystkie stężenia i natężenia czynników szkodliwych powinny być badane i mierzone przez uprawnione laboratorium, na zlecenie

pracodawcy, a wyniki pomiarów rejestrowane, przechowywane i udostępniane zarówno pracownikom, jak i organom kontroli nad warunkami pracy. Koszty badań i pomiarów pokrywa pracodawca. Każdy przypadek podejrzenia choroby zawodowej pracodawca powinien zgłosić właściwemu organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Pracy. Z treści art. 235 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 277 z późn. zm.) wynika, iż rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym lub po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

W 2025 roku do PPIS w Proszowicach wpłynęło 3 nowe podejrzenia chorób zawodowych. Ponadto kontynuowano postępowania wszczęte w poprzednich latach, w efekcie czego wydano 9 decyzji w sprawie chorób zawodowych. Wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej – wszystkie dotyczyły: choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstwa – COVID-19, wymienione w poz. 26 wykazu chorób zawodowych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1836 z późn. zm.). Ponadto wydano 7 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

6.4 ŚRODKI ZASTĘPCZE

W myśl przepisów wprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) i aktów wykonawczych do w/w ustawy tj. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1665), nowe substancje psychoaktywne,

zostały zrównane w odpowiedzialności karnej z substancjami psychotropowymi oraz środkami odurzającymi. Utworzony został rejestr zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, prowadzony przez Główny Inspektorat Sanitarny. Ustawa wprowadziła również obowiązek zgłaszania przez podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne, zatruć i podejrzeń zatruć oraz zgonów spowodowanych przez nowe narkotyki („dopalacze”).

Nie prowadzono postępowań w zakresie nadzoru nad substancjami psychoaktywnymi. Nie zgłoszono także zatruć i podejrzeń zatruć oraz zgonów spowodowanych przez nowe narkotyki.

Wprowadzone przepisy mają przede wszystkim poprawić skuteczność przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia publicznego i pozwolić na skuteczniejszą oraz szybszą ochronę społeczeństwa przed niebezpiecznymi substancjami.

6.5 NADZÓR NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI I PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2227) oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych (Dz.U.U.E.L.2009.342.59). W 2025 r. PPIS w Proszowicach przeprowadził 10 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi oraz pobrano 8 próbek kosmetyków w ramach planu poboru próbek kosmetyków do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna kontroluje przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 24 z późn. zm.) oraz rozporządzenia parlamentu i Rady (UE) Nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U.U.E.L.2012.167.1). W 2025 roku PPIS w Proszowicach przeprowadził 48 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi. Wycofano z obrotu 5 produktów biobójczych niespełniających wymagań wyżej wymienionych przepisów.

ROZDZIAŁ 7

7. NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

Tabela 25 Liczba i rodzaj spraw załatwionych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Rodzaj spraw	2024	2025
Ogółem:	212	395
uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	2
uzgodnienie zakresu stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	3	0
opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	2	0
opinia, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	8	9
wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	0	0
wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	0	0
uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	5	9
zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych	-	-
uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	33	24
innych spraw	80	351
kontrole	35	44
postanowienia	1	92
decyzje płatnicze	45	109

Podsumowując powyższe zestawienie: w 2025 r. w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych uczestniczono w o 25% zmniejszonej ilości spraw w stosunku do 2024 r. Uzgodnień dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w 2025 r., było więcej o 200 %. W 2025 r. odnotowano znaczący wzrost w ilości wydanych postanowień w stosunku do 2024 r, gdzie było tylko 1, do 92 w 2025 r., to skok o ponad 9000%, bezpośrednio łączy się to ilością załatwiania „innych spraw”, gdzie również odnotowano wzrost w stosunku do 2024 r., było to ponad 430% więcej – m.in. poprzez ogromny wzrost opiniowania warunków zabudowy pod względem wymagań sanitarno-higienicznych. W 2025 r. nie było spraw związanych z uzgodnieniem warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, natomiast opinii do projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w 2025 r. wydano o 1 więcej niż w 2024 r. Wzrosła liczba uzgodnień dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych blisko o połowę. W 2025 r. przeprowadzono o 52 % mniej kontroli sanitarnych związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów na terenie powiatu proszowickiego.

Na Samodzielnym Stanowisku Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego ilość załatwianych spraw jest znacząca w skali powiatu. W 2025 r. najbardziej cieszyły się popularnością, podobnie jak w roku ubiegłym: obiekty żywieniowo-żywnościowe, działalności leczniczej, obiekty oświatowe, salony fryzjerskie i kosmetyczne i budynki gospodarcze.

Raport z działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.

W komórce Nadzoru Zapobiegawczego można uzyskać informacje w zakresie aktualnie obowiązujących przepisów prawa oraz sposobu postępowania przy budowie nowych obiektów lub ich modernizacji.

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach dopuścił do użytkowania m.in. obiekty budowlane, takie jak:

- ✓ budynki handlowo-usługowe z instalacjami wewnętrznymi, zewnętrznymi,
- ✓ stację kontroli pojazdów z częścią biurową, wraz z wewnętrznymi i zewnętrznymi instalacjami,
- ✓ budynki Remiz,
- ✓ klub wiejski wraz z wewnętrznymi i zewnętrznymi instalacjami,
- ✓ budynek amfiteatru wraz z instalacjami,
- ✓ budynek usługowy - świetlica wiejska,
- ✓ przedszkole niepubliczne,
- ✓ budynek usługowy serwisu samochodowego,
- ✓ budynek stacji uzdatniania wody po przebudowie,
- ✓ obiektu wchodzące w skład ujęcia wody,
- ✓ budynek świetlicy dziecięcej wraz z instalacjami wewnętrznymi, zewnętrznymi
- ✓ sklepy spożywcze/piekarniczo-cukiernicze,
- ✓ lokale gastronomiczne,
- ✓ halę przetwarzania produktów spożywczych, wraz z magazynem i zapleczem technicznym, socjalno-administracyjnym dla potrzeb pracowników,
- ✓ magazyny,
- ✓ budynek produkcyjny suplementów diety,
- ✓ pomieszczenia przygotowalnia i wydawalnia posiłków,
- ✓ budynek usługowo-produkcyjny z zapleczem socjalno-biurowym,
- ✓ działalność leczniczą przychodni zdrowia psychicznego,
- ✓ salony fryzjerskie,
- ✓ salony kosmetyczne,
- ✓ budynki gospodarcze.

ROZDZIAŁ 8

8. WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPIS w Proszowicach dokonał oceny warunków sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu. Celem prowadzonych działań było zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznych oraz higienicznych warunków nauki i pobytu w placówkach, a także minimalizowanie czynników mogących negatywnie wpływać na ich zdrowie i prawidłowy rozwój. Wyniki kontroli stanowią podstawę do podejmowania działań naprawczych oraz wydawania zaleceń mających na celu systematyczną poprawę standardów sanitarnych.

Źródło: <https://www.facebook.com/ProszowicePowiat/videos/914782797489126>

W 2025 r. w powiecie proszowickim przeprowadzono łącznie 47 kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych:

- 41 w stałych placówkach nauczania i wychowania,
- 6 na turnusach wypoczynkowych

W 2025 r., w ramach nadzoru sprawowanego przez pion Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, przeprowadzono zarówno kontrole planowe, jak i ponadplanowe. Kontrole zaplanowane obejmowały ocenę bieżącego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek.

W roku 2025 w ramach działalności pionu Higieny Dzieci i Młodzieży wydano 3 decyzje administracyjne oraz 1 decyzję płatniczą. Nie wystosowano wystąpień pokontrolnych. Nie nałożono mandatów karnych.

8.1 STAN SANITARNO-TECHNICZNY OBIEKTÓW

Stan techniczny obiektów ulega stopniowej poprawie, co wynika z pozyskiwania przez organy prowadzące szkoły różnych środków finansowych przeznaczonych na poprawę warunków pracy i nauki, a także z systematycznego wdrażania zaleceń wydawanych w formie decyzji administracyjnych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Proszowicach. Wśród skontrolowanych placówek stałych nieprawidłowości stwierdzono jedynie w jednej z nich i dotyczyły one zarówno kwestii higieniczno-sanitarnych, jak i technicznych. Nie odnotowano natomiast sytuacji, w których uchybienia obejmowałyby wyłącznie jeden z tych zakresów.

W 2025 roku wszystkie skontrolowane placówki posiadały podłączenie do miejskiej sieci wodociągowej. Spośród nich 16 nie było podłączonych do sieci kanalizacyjnej – w tym 15 korzystało ze zbiorników bezodpływowych (szamb), a 1 z własnych oczyszczalni ścieków. Na terenie powiatu proszowickiego nie stwierdzono placówki wyposażonej w zewnętrzne sanitariaty. W roku sprawozdawczym we wszystkich placówkach zapewniono odpowiednie standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Nie odnotowano przypadków braku dostępu do ciepłej, bieżącej wody, co skutkowało koniecznością wydania decyzji administracyjnych.

W ramach bieżącego nadzoru kontrolowano w placówkach oświatowo-wychowawczych stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. W 2025 r. skontrolowano 45 stanowiska dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów.

W roku 2025 r. na skontrolowanych 19 szkół i zespołów szkół, 3 szkół przygotowywało posiłki na miejscu, w 16 szkołach posiłki były dowożone.

Ogółem 19 placówek wydawało ciepłe posiłki, w tym 17 wydawało pełne obiady, natomiast 2 placówki posiłki jednodaniowe. Ze wszystkich posiłków skorzystało 1355 dzieci i młodzieży, w tym 173 dzieci skorzystało z posiłków dofinansowanych.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono następujące remonty i inwestycje:

1) W 2025 r. oddano do użytku dwie placówki:

- Na terenie gminy Proszowice otwartł się prywatny Żłobek BAMBI. Który został zaaranżowany na parterze istniejącego już budynku. Żłobek jest przeznaczony dla maksymalnie 35 dzieci, sale zapewniają możliwość leżakowania.
- Na terenie gminy Koniusza zrealizowano inwestycję polegającą na budowie nowego żłobka oraz przedszkola w miejscowości Niegardów Kolonia. Jednocześnie dokonano zmian w organizacji wychowania przedszkolnego – oddziały przedszkolne, które dotychczas funkcjonowały w Piotrkowicach Małych oraz w budynku banku w Niegardowie, zostały przeniesione i włączone do nowo powstałej placówki. Inwestycja ta przyczyniła się do poprawy warunków opieki i edukacji najmłodszych dzieci oraz do podniesienia standardów lokalowej bazy oświatowej na terenie powiatu.

2) W Szkole Podstawowej w Kościelcu wykonano prace obejmujące malowanie dwóch pomieszczeń oddziału przedszkolnego wraz z uzupełnieniem ubytków w ścianach. Zrealizowano również remont oświetlenia sali gimnastycznej oraz remont dachu tej sali. Ponadto przeprowadzono malowanie korytarza oraz pomieszczeń szkolnych, poprawiając tym samym warunki użytkowe i bezpieczeństwo obiektu.

3) W Szkole Podstawowej nr 2 w Proszowicach przeprowadzono remont łazienek zlokalizowanych na parterze budynku oraz korytarzy szkolnych. Dodatkowo wykonano malowanie sal lekcyjnych oraz gabinetu higienistki szkolnej, co wpłynęło na poprawę estetyki i warunków higieniczno-sanitarnych placówki.

- 4) W Szkole Podstawowej nr 1 w Proszowicach zrealizowano inwestycję polegającą na wykonaniu nowej nawierzchni posadzki sportowej w sali gimnastycznej. Zakres prac obejmował demontaż istniejącego parkietu wraz z deskowaniem i legarami, podniesienie poziomu podłogi o około 12 cm, montaż nowoczesnego systemu posadzki sportowej, wykonanie malowania linii boisk zgodnie z projektem, montaż listew przypodłogowych oraz instalację wentylacji mechanicznej.

ROZDZIAŁ 9

9. ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach kontynuował oraz rozwijał działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, a także promocji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu. Realizowane przedsięwzięcia obejmowały zarówno inicjatywy o charakterze edukacyjnym, jak i informacyjno-profilaktycznym, skierowane do różnych grup wiekowych – dzieci i młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów.

Podejmowane działania koncentrowały się na zwiększaniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa, kształtowaniu prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych, promowaniu aktywności fizycznej, a także ograniczaniu czynników ryzyka związanych z chorobami cywilizacyjnymi. Istotnym elementem była również współpraca z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego w celu skuteczniejszego dotarcia z przekazem profilaktycznym do lokalnej społeczności.

Powiatowa Stacja zaangażowana była w następujące programy profilaktyczne i działania:

- I. Profilaktyka palenia tytoniu:
 - Czyste Powietrze Wokół Nas
 - Nie Pal Przy Mnie, Proszę
 - Znajdź właściwe rozwiązanie
 - Światowy Dzień Bez Tytoniu
 - Światowy Dzień Rzucania Palenia
 - Bieg po zdrowie
- II. Przeciwdziałanie chorobom:
 - Profilaktyka HIV/AIDS
 - Profilaktyka odry
 - Oszczędź dziecku ospę
 - Profilaktyka zachorowań na gripę
 - Promocja szczepień (w tym „Szczepienia przeciw HPV, „Europejski Tydzień Szczepień”).
- III. Profilaktyka nadwagi i otyłości:
 - Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”
 - Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania.
 - Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

IV. Ponadto:

- Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „ARS, czyli jak dbać o miłość”
- Program dla młodzieży „Wybierz życie – pierwszy krok”
- Program dla młodzieży „Podstępne WZW”
- Program dla młodzieży „Znamię? Znam je!”
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Światowy Dzień Walki z Antybiotykami.
- Pedikuloza
- Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego
- Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej

W ramach działalności pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, przeprowadzono wizytacje oświatowe z programów edukacyjnych realizowanych przez nauczycieli w szkołach podstawowych. Łącznie przeprowadzono 29 wizytacji.

15 POWODÓW, ŻEBY RZUCIĆ PALENIE

Więcej energii i lepsza kondycja

Poczucie wolności

Poprawa smaku i węchu

Ładniejsza skóra i lepszy wygląd

Lżejszy oddech

Lepsza odporność

Większa odporność na stres

Bycie dobrym wzorem

Powód do dumy z siebie

Lepsze relacje z bliskimi

Mniej ryzyko chorób i większy spokój o zdrowie

Bycie bardziej eko

Poprawa zdrowia

Więcej czasu dla siebie

Dłuższe życie

Na każdym etapie procesu rzucania palenia pomocne jest profesjonalne wsparcie!

ZADZWOŃ
do Telefonicznej Poradni Pomocy Palącym:
801 108 108 lub 22 211 80 15

Ministerstwo Zdrowia **NPZ**

Różowy PAŹDZIERNIK
Miesiące Świadomości Raka Piersi

ORGANIZACJA Z WOLĄ I PRĘTNOŚCIĄ

ZAJADAM SIĘ ZDROWIEM
ZALECENIA ZDROWEGO ŻYWIENIA

Jedz różnorodne produkty każdego dnia!

Źródło węglowodanów

- Piramida Zdrowego Żywienia została zastąpiona Talerzem Zdrowego Żywienia
- Talerz Zdrowego Żywienia symbolizuje proporcje między trzema grupami produktów w codziennej diecie

Źródło białka i tłuszczów

warzywa i owoce

Kampania "Zajadam się zdrowiem"
Agresywna choroba jest słabszym. Tęczy. Intenzywno i gwałtownie w zdrowie

#MŁODZI ŚWIADOMI

NOWY PROGRAM EDUKACYJNY
dotyczący chorób przenoszonych drogą płciową

#MŁODZI ŚWIADOMI
Wiedza, która zmienia przyszłość

Równocześnie podjęto następujące inicjatywy:

30 marca 2025 r. w Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach odbyło się wydarzenie „Niedziela z profilaktyką schorzeń układu oddechowego”, poświęcone zapobieganiu chorobom płuc i dróg oddechowych. Była to już druga edycja tego typu inicjatywy – wcześniej skupiono się na profilaktyce raka piersi.

Patronat nad wydarzeniem objęły Starostwo Powiatowe w Proszowicach oraz krakowski oddział Narodowego Instytutu Onkologii. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładów wybitnych specjalistów, m.in. prof. dr hab. n. med. Janusza Rysia, który poruszył temat nowotworów płuc oraz

dr n. med. Pawła Nastalka, który omówił diagnostykę i leczenie tych chorób.

W drugiej części spotkania było wystąpienie mgr inż. Katarzyny Bandoty, PPIS w Proszowicach, która podkreśliła znaczenie profilaktyki i zdrowego stylu życia w zapobieganiu chorobom układu oddechowego. Jej prelekcja poruszała praktyczne aspekty, dbania o zdrowie płuc, roli jakości powietrza oraz wpływ codziennych nawyków na kondycję układu oddechowego.

Uczestnicy mogli skorzystać z bezpłatnych badań spirometrycznych, pomiaru glukozy, ciśnienia tętniczego krwi i konsultacji z pulmonologami. Dodatkowo, na stoiskach informacyjnych można było zapoznać się z działalnością Szpitala, PSSE, KRUS, MODR oraz Uzdrawiska Kopalni Soli „Wieliczka”.

Nie zapomniano również o najmłodszych – dzieci miały zapewnione animacje, gry i zabawy plastyczne. W spotkaniu wzięli udział mieszkańcy powiatu, samorządowcy, przedstawiciele kół gospodyń wiejskich, strażacy i sołtysi.

W dniu 10 kwietnia 2025 roku odbyły się Dni Otwarte Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach. W ramach tego wydarzenia zorganizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci z zerówki oraz uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 w Proszowicach. Celem wydarzenia było przybliżenie najmłodszym uczestnikom zagadnień z zakresu zdrowia publicznego, higieny oraz działań realizowanych przez stację sanitarno-epidemiologiczną.

W programie Dni Otwartych znalazły się:

- Pogadanka o piramidzie zdrowia – dzieci poznały zasady zdrowego odżywiania i aktywnego stylu życia.
- Zajęcia o higienie rąk – omówienie zasad prawidłowego mycia rąk oraz chorób przenoszonych przez brudne ręce.
- Eksperyment z lampą UV – uczestnicy mogli zaobserwować stopień czystości swoich dłoni pod specjalistyczną lampą.
- Prezentacja multimedialna o działalności PSSE w Proszowicach – przedstawiono zakres obowiązków i codzienną pracę poszczególnych pionów.
- Pokaz poboru próbek wody – dzieci zapoznali się z metodami poboru próbek wody do badań laboratoryjnych.
- Orowadzenie po stacji – dzieci zobaczyły stanowiska pracy oraz zaplecze PSSE.

Na zakończenie spotkania – uczestnikom wręczono drobne upominki oraz przygotowano poczęstunek w formie zdrowych owoców. Wydarzenie przebiegło w przyjaznej atmosferze, a dzieci aktywnie uczestniczyły w zajęciach. Dni Otwarte cieszyły się dużym zainteresowaniem i pozytywnym odbiorem wśród uczestników oraz opiekunów.

W ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień zorganizowano w jednym z POZ na terenie powiatu proszowickiego, punkt informacyjny dla pacjentów odwiedzających ośrodek. Zainteresowane osoby mogły pozyskać informacje n. t. obowiązkowych szczepień ochronnych w ramach PSO oraz szczepień zalecanych. Równocześnie pracownik nadzoru epidemiologii kontrolował stan zaszczepienia dzieci i młodzieży od 0 do 19 r.ż. według kart uodpornienia w ramach ogólnopolskiej akcji organizowanej przez GIS.

Podjęto również działania edukacyjno-informacyjne w Zespole Szkół w Piotrkowicach Małych. Była to już trzecia z rzędu edycja wydarzenia, w której przedstawiciele PSE Proszowice uczestniczyli jako wystawcy.

W ramach zadania zorganizowano stoisko informacyjne, na którym udostępniono materiały edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych oraz prowadzono rozmowy z uczniami i kadrami pedagogicznymi na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem młodzieży, co umożliwiło skuteczną promocję zachowań prozdrowotnych.

W niedzielę, 25 maja 2025 r., w Amfiteatrze w Proszowicach odbył się Festyn Rodzinny „Razem OFF-line”, zorganizowany przez Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice. Wydarzenie miało na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz budowanie relacji międzyludzkich bez udziału technologii cyfrowych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Proszowicach przygotowała stoisko informacyjno-edukacyjne, na których również znalazły się materiały

skłaniające do życia bez tytoniu. Dla najmłodszych uczestników zorganizowano grę edukacyjną „Mistrzowie Zdrowia”, która cieszyła się dużym zainteresowaniem. Podczas gry rozmawialiśmy o tym, jak zastąpić papierosa zdrową rozrywką, promując aktywność fizyczną i inne prozdrowotne nawyki.

W 2025 roku odbyły się cyklicznie prelekcje pt. "Warzywno-Owocowa Przygoda: Poznaj Piramidę Zdrowego Odżywiania!" których celem było zapoznanie dzieci z wartością odżywczą warzyw i owoców oraz zasadami zdrowego odżywiania, poprzez wyjaśnienie piramidy zdrowego odżywiania, co ma na celu promowanie świadomego i zdrowego podejścia do jedzenia już od najmłodszych lat.

W dniu 11 czerwca 2025 r. Został rozstrzygnięty konkurs plastyczny organizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Proszowicach dla Zespołu Szkół w Piotrkowicach Małych pt. "Znamię? Znam je! - Stop czerniakowi. Komisja konkursowa wyłoniła zwycięzców po podliczeniu punktów:

I miejsce – Roksana Deka

II Miejsce – Kinga Franczak

III Miejsce – Milena Palacz

Uroczyste rozdanie nagród odbyło się podczas zakończenia roku szkolnego.

Na dobry początek roku szkolnego, ogłoszono konkurs plastyczny pt. „Wybieram życie wolne od nikotyny”, dla szkół podstawowych z terenu Gminy Proszowice, przy współpracy z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W dniu 26 listopada 2025 r. odbyło się uroczyste wręczenie nagród. Celem konkursu było promowanie postaw prozdrowotnych oraz zwrócenie uwagi młodzieży na szkodliwość używania wyrobów nikotynowych. Zadaniem uczestników było wykonanie plakatu dowolną techniką,

zawierającego czytelny i jednoznaczny przekaz antynikotynowy.

Komisja, po ocenie nadesłanych prac, przyznała następujące nagrody:

I miejsce – Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Kościelcu

II miejsce – Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Klimontowie

III miejsce – Szkoła Podstawowa im. Lotników Alianckich w Ostrowie

Wyróżnienie otrzymała:

Szkoła Podstawowa nr 1 im. T. Kościuszki w Proszowicach

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Proszowicach po raz kolejny aktywnie włączyli się w promocję Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej #jajuzaty, która w 2025 roku realizowana była już po raz piąty. W ramach tegorocznej edycji wszyscy pracownicy PSSE w Proszowicach zaangażowali się w nagranie rolki profilaktycznej pod hasłem „Wyróluj raka”. Celem inicjatywy było promowanie aktywności fizycznej jako jednego z kluczowych elementów profilaktyki nowotworowej oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców powiatu proszowickiego. Materiał edukacyjny został nagrany w parku miejskim. W nagraniu wykorzystano różnorodne formy ruchu i rekreacji – rolki, rowery, kijki do nordic walking, hulajnogi, a także spacer z psem – podkreślając, że każda forma aktywności ma znaczenie dla zdrowia.

Każdy z uczestników zaprezentował indywidualne hasło profilaktyczne, wzmacniając przekaz kampanii i zachęcając do regularnych badań oraz zdrowego stylu życia. Rolka spotkała się z bardzo pozytywnym odbiorem mieszkańców powiatu proszowickiego, co pokazuje, że działania edukacyjne realizowane w atrakcyjnej, angażującej formie skutecznie docierają do lokalnej społeczności i inspirują do dbania o zdrowie.

W dniu 18 grudnia 2025 r. Mieliśmy przyjemność wziąć udział w Festiwalu Zawodów w Zespół Szkół w Piotrkowicach Małych. Podczas wydarzenia młodzież mogła zapoznać się z naszą działalnością, porozmawiać z nami oraz dowiedzieć się więcej o profilaktyce, bezpieczeństwie i świadomych wyborach. Udział w Festiwalu Zawodów stanowił wartościową formę promocji zdrowia oraz budowania świadomości wśród młodzieży na temat roli profilaktyki i znaczenia działań podejmowanych na rzecz ochrony zdrowia publicznego. Wydarzenie sprzyjało także nawiązaniu bezpośredniego dialogu z młodymi ludźmi oraz zachęceniu ich do zainteresowania się tematyką zdrowia i bezpieczeństwa sanitarnego.

W grudniu zorganizowano konkurs poświęcony tematyce HIV i AIDS, którego głównym celem było podniesienie świadomości na temat zakażeń HIV, obalanie mitów, promowanie profilaktyki oraz podkreślanie znaczenia testowania. Inicjatywa miała również na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez twórcze zaangażowanie uczestników w zagadnienia dotyczące chorób przenoszonych drogą krwi i drogą płciową. Ważnym aspektem konkursu było także uwrażliwienie społeczności na kwestie akceptacji, empatii i wsparcia osób żyjących z HIV, przeciwdziałanie stygmatyzacji oraz promowanie dialogu na temat zdrowia i równości.

Konkurs był skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu proszowickiego. Rozstrzygnięcie odbyło się w styczniu 2026 r.

Promocja zdrowia i zdrowie publiczne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach, oprócz opisanych wyżej inicjatyw, realizują szereg stałych działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz mieszkańców powiatu.

M.in. dystrybucja materiałów oświatowo-edukacyjnych do placówek medycznych, aptek, szpitali, sklepów oraz zakładów pracy. Przekazywane materiały dotyczą aktualnych zagadnień zdrowotnych, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, promocji zdrowego stylu życia oraz działań związanych z kalendarzem kampanii ogólnopolskich i światowych.

Ponadto w siedzibie Stacji regularnie organizowane są tematyczne gazetki edukacyjne przygotowywane z okazji ważnych dni prozdrowotnych, takich jak np. Światowy Dzień AIDS czy inne wydarzenia wpisane w kalendarz zdrowia publicznego. Z przygotowanych materiałów mogą korzystać wszystkie osoby odwiedzające Stację – stanowią one rzetelne źródło aktualnych informacji i zaleceń profilaktycznych.

PSSE w Proszowicach prowadzi również stronę internetową oraz profile w mediach społecznościowych, na których na bieżąco publikowane są komunikaty, materiały edukacyjne, informacje o realizowanych programach i akcjach profilaktycznych. Zachęcamy do regularnego odwiedzania tych kanałów – to sprawdzone i wiarygodne źródło informacji z zakresu zdrowia publicznego oraz działań podejmowanych na terenie powiatu proszowickiego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Proszowicach

ul. Adama Grzymały-Siedleckiego 2, 32-100 Proszowice

tel. 12 386 00 15, 12 386 34 11

e-mail: psse.proszowice@sanepid.gov.pl

skrytka e-Doręczenia: AE:PL-22950-22903-GRAHV-27

REGON 351371078 NIP 682-139-60-31

<https://www.gov.pl/web/psse-proszowice>

<https://www.facebook.com/PSSEProszowice/>

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie w całości lub fragmentów opracowania dozwolone pod warunkiem odnotowania źródła informacji